

1. Yhteenveto

Bordeauxindoggi on suuri ja massiivinen koira, jonka alkuperästä on vain olettamuksia. Varhaisin maininta rodusta löytyy vuodelta 1863. Alun perin rotutyyppejä oli kolme, joista matala ja lyhytkuonoinen bordeauxintyyppi muistutti eniten tämän päivän bordeauxindoggia. Rotu lähes kuoli sukupuuttoon maailmansotien aikaan. Nykyinen kanta on jalostettu noin 50 yksilöstä sotien jälkeen.

Rodun ulkomuoto kertoo rodun alkuperäisestä käyttötarkoituksesta. Bordeauxindoggeja on käytetty mm. sota-, vahti- ja juhtakoirina. Nykyisellään rotu on ennen kaikkea seura- ja harrastekoira.

Aiemmin rotu oli vain ranskalaisten suosiossa, mutta vähitellen se levisi Eurooppaan.

Ranskassa rekisteröintimäärät ovat kasvaneet tasaisesti 2000-luvulla, Suomessa rekisteröidään vuosittain muutama kymmen bordeauxindoggia.

Bordeauxindoggien jalostus Suomessa on lähes täysin tuontikoirien varassa ja vuosittain Suomeen tuodaankin useita rodun edustajia Keski-Euroopasta, Pohjoismaista, Virossa ja Venäjältä.

Vaikka bordeauxindoggien luonnetta on jalostuksella pehmenetty seurakoiramaisemmaksi, koiran alkuperä tuo luonteeseen puolustushalua sekä reviiritietoisuutta. Bordeauxindoggi ei siis sovi kaikille, vaan omistajan on oltava johdonmukainen ja vastuunsa kantava. Rodun edustajat on hyvä tapakouluttaa pienestä pitäen johtuen niiden suuresta aikuiskoosta. Bordeauxindoggien kanssa voidaan harrastaa monenlaista, kunhan ottaa huomioon rakenteelliset rajoitukset, mutta koska rodun edustajat ovat usein huonosti motivoitavia, kilpaharrastajien kannattaa valita jokin muu rotu.

Rodun suurimpia terveysongelmia tällä hetkellä ovat nivelten kasvuhäiriöt, erilaiset iho-ongelmat, kuten sikaripunkki ja atopia, sekä silmäluomen kiertymät. Jonkin verran esiintyy myös sydänongelmia.

Bordeauxindoggi on PEVISA-rotu. Rodun PEVISAan on sisällytetty lonkka- ja kyynärniveldysplasia. Rekisteröinnin alarajana lonkkaniveldysplasiassa on aste D siten, että D-lonkkaiselle tulee käyttää terveempää (A-C) kumppania. Kyynärniveldysplasian raja-arvo jalostuskäytölle on aste 1. Bordeauxindoggien lonkkatilanne on Suomessa huolestuttava, suurin osa kuvatuista koirista on saanut arvosanan D tai E.

Kyynärniveltilanne ei ole aivan yhtä huono, mutta koska rotu on hyvin etupainoinen, on sairast kynnärnivelet omaava koira syytä jättää pois jalostuksesta.

Tärkeimmät jalostustavoitteet ovat hyvä rodunomainen luonne ja terveys, nimenomaan tässä järjestyksessä. Aggressiiviset ja arat yksilöt tulee karsia pois jalostuksesta ja pyrkiä säilyttämään rodun alkuperäinen rohkeus, luotettava ja itsevarma luonne. Terveystien osalta tärkeimpänä tavoitteena on nivelongelmien vähentäminen ja eliniän kohottaminen.

Ulkomuodon osalta jalostuksessa pyritään säilyttämään rotutyypin välttäen äärityyppejä jalostuksessa sekä terve rakenne ja liikunta.

Seuraavaksi on kooste ohjeista ja säännöistä, joita bordeauxindoggien kasvattajien tulisi pyrkiä noudattamaan jalostustyössään. Jalostustoimikunta pyrkii tukemaan ja auttamaan kasvattajia, jotta jalostustavoitteet saavutettaisiin.

Bordeauxindoggien jalostusohjeet:

- PEVISAn mukaiset kuvaustulokset
- Aggressiivista, arkaa tai hermostunutta koiraa ei tule käyttää jalostukseen.
- Koiraa, joka kärsii kroonisista eli pitkäkestoista iho-oireista tai on sairastanut yleistyneen sikaripunkin, ei tule käyttää jalostukseen.
- Entropiumia tai ektropiumia sairastavaa koiraa ei tule käyttää jalostukseen.
- Hyperkeratoosia sairastavaa koiraa ei tule käyttää jalostukseen.
- Koukkuhäntäistä koiraa ei tule käyttää jalostukseen.
- Suositellaan, että jalostukseen käytettävät koirat on viimeistään ennen toista pentuetta luonnetestattu.
- Suositellaan jalostuskoiran jalostustarkastusta rotujärjestön hyväksymällä ulkomuototuomarilla tai vähintään kaksi EH -laatuarvostelua näyttelyssä, kahdelta eri tuomarilta, joista yksi avoimesta luokasta.
- Nartulla saa olla korkeintaan kolme pentuetta. Penikoimisväli tulee olla yli 10 kuukautta.
- Yli 6-vuotiasta narttua ei käytetä jalostukseen.
- Välttää matadorijalostusta, koskien niin kotimaisia, kuin ulkomaisia koiria.
- Kuvaamatonta, ulkomaista urosta, saa käyttää kaksi kertaa, kolmannella kerralla vaaditaan viralliset lonkka- ja kyynärtutkimustulokset.
- Suositellaan, ettei yhdistelmiä uusita.

2. Rodun tausta

2.1 Rodun alkuperä

Bordeauxindoggin alkuperästä on vain olettamuksia ja legendoja. Luultavasti se polveutuu muinaisista *alaneista* (kookas suden metsästykseseen käytetty vinttikoira), ja erityisesti *alan vautresta*, josta de Foix'in kreivi Gaston Phébus kirjoitti 1300-luvulla kirjassaan *Livre de Chasse* "...sen puruvoima on suurempi kuin kolmen vinttikoiran".

2.2 Historia ja kehitys Ranskassa

Varhaisin maininta bordeauxindogista löytyy vuodelta 1863. Silloin pidettiin ensimmäinen näyttely Pariisissa. Vähän ennen tätä näyttelyä rodun nimeksi vahvistettiin *Dogue de Bordeaux*. Muista tilaisuuksista ei ole mainintaa ennen vuotta 1883. Tällöin esille tuli rodun kirjavuus, joka sai aikaan paljon väittelyä rodun "oikeasta" tyypistä.

Alkujaan rotutyyppejä oli kolme. *Pariisintyyppi* oli rungoltaan korkea ja pitkäkuonoinen, *Toulousintyyppi* vastaavasti matala, leveä ja pitkäkuonoinen sekä tämän päivän bordeauxindoggia eniten muistuttava *Bordeauxintyyppi*, matala, leveä ja lyhytkuonoinen. Rodun nimeksi vahvistettiin *Dogue de Bordeaux*. Nimi tuli seudun mukaan, missä rotua esiintyi eniten. Vuonna 1896 Pierre Mengin julkaisi rodun todellisten piirteiden ja luonteen kuvauksesta artikkelin 'Le Dogue de Bordeaux', mikä olikin ensimmäinen rotumääritelmä bordeauxindogille.

Maailmansotien jälkeen uskotaan koiria olleen vain noin 50 kpl ja näistä koirista nykyinen kanta on peräisin. Tällöin myös varsinainen rodun jalostustyö sai alkunsa. Yksi rodun pelastajista oli Raymond Triquet, joka on ollut niin laatimassa rotumääritelmää, kuin kirjoittanut ensimmäisen kattavan kirjan rodusta 'La Saga du Dogue de Bordeaux'.

Rotu oli pitkään vain ranskalaisten suosiossa, mutta vähitellen se levisi ympäri maailmaa. Rodulla oli Ranskassa jo aikaisessa vaiheessa oma rotujärjestö, *Societe des Amateurs de Dogues de Bordeaux*, jonka piirissä rodun jalostustyö alkoi ja joka vielä nykyäänkin on erittäin aktiivinen. Ranskan rotujärjestön vuosittainen erikoisnäyttely, *Nationale Elevage*, on rodun harrastajien kohtauspaikka.

2.3 Rodun historia Suomessa

Tietoisuutta Suomessa parhaiten rodusta, ja sen olemassa olosta, lienee levittänyt vuoden 1989 tammikuussa ensi-iltansa saanut Tom Hanks'n tähdittämä elokuva *Turner ja Täystuho* (Turner & Hooch). Vielä nykyäänkin useat rodun harrastajat myöntävät löytäneensä rodun ja rakastuneensa siihen juuri kyseisen elokuvan

ansiosta. Ensimmäinen bordeauxindoggi tuotiin Suomeen samana vuonna, kun elokuva sai ensi-iltansa. Ei ole tarkempaa tietoa siitä vaikuttiko elokuva juuri tämän yksilön tuontiin.

Ensimmäinen Suomeen tuotu bordeauxindoggi oli uros nimeltä **Epode**. Sen toi oululainen **Ilkka Jaakola** Ranskasta, yhdistelmästä **Adzie de Ker Saint Mesmes & Borg de la Gaie Maisonnee**. Epode oli syntynyt 1.2.1989.

Seuraavana vuonna tuotiin Saksasta, yhdistelmästä **Anja vom Hessenbleek & Ubu clos des Hetres**, sisarusnartut **Diva vom Hessenbleek** ja **Dorle vom Hessenbleek**, Ranskasta uros **Felix des Chenaies de Kom Pystou**, yhdistelmästä **Bizou des Chenaies de Kom Pystou & Cap'tain des Chenaies de Kom Pystou** sekä Hollannista veljekset **Napolion de Legeane** ja **Maximilian de Legeane**, yhdistelmästä **Meredique van Alcarinque & Dior des Monts Roux**. Vuonna 1991 tuotiin jälleen kaksi urosta Hollannista, **Tony de Legeane** ja **Mokko de Legeane**, jotka olivat paitsi veljeksiä keskenään, myös puoliveljiä emänsä puolelta aiemmin tuoduille Napolion ja Maximilian de Legeanelle. Tony ja Mokko de Legeanen isä oli **Oscar van Alcarinque**.

Ensimmäinen Suomessa kasvatettu pentue syntyi Bulltagos kennelissä 25.10.1991 yhdistelmälle Diva vom Hessenbleek & Napolion de Legeane. Pentueeseen syntyi kolme urosta ja kuusi narttua.

Toinen suomalainen pentue syntyi samalle nartulle, Diva vom Hessenbleekille, nyt toisen hollannintuontiuroksen, Tony de Legeanen kanssa 4.5.1993. Tähän pentueeseen syntyi viisi urosta ja viisi narttua.

Kolmas pentue syntyi 26.3.94 Barbababa kennelissä, itse ensimmäisessä suomalaispentueessa syntyneelle, Bulltagos Deja-Vulle vuonna 1992 Belgiasta tuodun uroksen Crack des Jolies Gueules'n kanssa. Pentue oli ennätysuuri, kuusi urosta ja kahdeksan narttua.

Neljäs pentue syntyi Karhunpään kennelissä 20.7.1994 saksantuontinartulle, Djevica Istarskog Porijeklalle, joka astutettiin saksalaisella uroksella Char Istarskog Porijeklalla. Pentueeseen syntyi kolme urosta ja kolme narttua.

Viides pentue syntyi 5.6.1995 Thunderstoarms kenneliin Bulltagos Esmeraldan & ranskantuontiuroksen Igor de la Seigneurie des Chartrons yhdistelmästä. Pentueeseen syntyi kaksi urosta ja yksi narttu.

Kuudes pentue syntyi Bulltagos kennelissä 9.10.1995 yhdistelmästä Diva vom Hessenbleek & Igor de la Seigneurie des Chartrons. Pentueeseen syntyi viisi urosta ja kaksi narttua.

Seitsemäs pentue syntyi Barbababa kennelissä 28.2.1996 yhdistelmälle Bulltagos Deja-Vu & Igor de la Seigneurie des Chartrons. Tähän pentueeseen syntyi viisi narttua.

Kahdeksantena syntyi pentue Rantamyrsbyn kennelissä 14.3.1996 saksantuontinartun Emirage von Nordniedersachsen & belgiantuontiuroksen Saxo du Jardin de Cupidon yhdistelmästä. Tämä yhdistelmä myös uusittiin vuonna 1997 ollen järjestyksessään kymmenes bordeauxindoggipentue Suomessa. Ensimmäisellä

kerralla pentuja tälle yhdistelmälle syntyi kolme, yksi uros ja kaksi narttua. Toisella kerralla 9.1.1997 syntyi viisi urosta.

Yhdeksäntenä pentueena 4.6.1996 syntyi ensimmäinen kennelnimetön, yhdeksän jälkeläisen pentue, jossa emänä *Karhunpään Armi* ja isänä *Saxo du Jardin de Cupidon*.

Näistä tuonneista ja yhdistelmistä alkoi lyhykäisyydessään bordeauxindoggien kasvatusta Suomessa. Vielä tänäkin päivänä on bordeauxindoggikantamme hyvin suppea ja olemme edelleen riippuvaisia uusista hyvistä erisukuisista tuonneista.

Suomessa on vuosina 1991–2007 syntynyt 46 bordeauxindoggipentuetta, joissa pentuja yhteensä 259 kpl. Tuonteja vuosina 1989–2007 on rekisteröity yhteensä 85 kpl. Tietävästi muutamia, jopa kymmeniä, Suomen Kennelliittoon rekisteröimättömiä tuontiyksilöitä Suomessa on, joten tuontien määrä ei täysin vastaa edellä ilmoitettua.

Alkuvuosina (1991–1996) pentueita syntyi harvakseltaan, mutta pentueissa oli kuitenkin laskennallisen keskiarvon mukaan enemmän jälkeläisiä. Ensimmäisten viiden vuoden aikana 1991–1996, (vuonna 1992 ei Suomessa syntynyt pentuja) pentueissa oli jälkeläisiä keskimäärin 7,3 kun vuosien 2003–2007 aikana vastaava luku on ollut 5,3.

Ensimmäinen jalostuksen tavoite- ja Pevisa-ohjelma bordeauxindoggeille oli ajalle 1.1.1997 - 31.12.2001, ja seuraava 1.1.2002 - 31.12.2006. Jälkimmäiseen haettiin vuonna 2004, kesken voimassaolokauden, muutosta raja-arvon poistamiseksi bordeauxindoggien Pevisa-ohjelmasta.

Raja-arvon D poistamisen hyväksyi Suomen Kennelliiton jalostustieteellinen toimikunta kokouksessaan 30.8.2004 ja kennelliiton hallituksen kokous 7.10.2004, jonka jälkeen uusi Pevisa astui bordeauxindoggeilla voimaan 1.1.2005 jatkuen 31.12.2009 asti.

Oma jalostustoimikunta bordeauxindoggeille perustettiin 25.5.2006. Tätä ennen bordeauxindoggi oli yksi osa Bullmastiffit ja Mastiffit rotuyhdistyksen muiden rotujen jalostustoimikunnasta. Tähän ryhmään kuuluivat bordeauxindoggien lisäksi rodut: mastiffi, dogo argentino, napolinmastiffi, pyreneittenmastiffi, espanjanmastiffi, fila brasileiro ja cane corso.

Kaikki Suomessa jalostukseen käytetyt koirat on lonkkakuvattu ja kyynärkuvauskin suoritettu useimmille. Kuvaamatonta ulkomaalaista urosta saa käyttää jalostukseen kaksi kertaa, kolmannella kerralla vaaditaan viralliset kyynär- sekä lonkkakuvaustulokset. Poikkeuslupia, joko puuttuvien kuvaustulosten tai E-lonkkien vuoksi on haettu jalostustoimikunnalta kolme kertaa, joista kaksi hylätty ja yksi hyväksytty, mutta ei käytetty.

3. Järjestöorganisaatio

Bullmastiffit ja Mastiffit ry on itsenäinen rotujärjestö, joka toimii *Suomen Kennelliitto Ry:n* alaisuudessa virallisena rotujärjestönä mastiffityyppisille roduille Suomessa. Sen perustava kokous pidettiin 14.11.1967. Varsinainen toiminta alkoi vuonna 1968 ja

vuonna 1971 se hyväksyttiin rotujärjestöksi. Järjestön alaisuuteen kuuluu nykyään kahdeksan rotua, jotka ovat bullmastiffi, mastiffi, espanjanmastiffi, fila brasileiro, bordeauxindoggi, napolinmastiffi, pyreneittenmastiffi ja cane corso.

Yhdistyksen tehtävänä on herättää kiinnostusta, jakaa tietoa, edistää rotujemme jalostamista ja oikeaa kasvatusta sekä toimia rotujemme yhdyssiteenä. Bullmastiffit ja mastiffit ry:n jalostustoimikunnat koostuvat bullmastiffien ja bordeauxindoggien sekä muiden rotujen omista jalostustoimikunnista.

Rotuyhdistyksen jäsenmäärä on tällä hetkellä (kesä 2006) noin 400.

Yhdistyksen kotipaikka on Helsinki ja toiminta kattaa koko maan. Yhdistys julkaisee Bullmastiffit ja Mastiffit -jäsenlehteä, joka ilmestyy 4 kertaa vuodessa ja vuosikirjan kerran vuodessa ja järjestää erikoisnäyttelyn vuosittain.

Bordeauxindoggien jalostustoimikunta toimii yhdistyksen alaisuudessa ja jäsenet valitaan rodun edustajien kesken tai yhdistyksen hallitus valitsee 2 vuodeksi kerrallaan.

Jalostustoimikunnan toimii yhdessä yhdistyksen kanssa ja sen tehtäviin kuuluu:

- Jalostusneuvonta
- Jalostustarkastus
- Pentuekatselmus
- Jälkeläistarkastus
- Tuomarikoulutus, - kollegio ja -neuvottelu
- Pentuvälitys
- Pentuoppaan laatiminen
- Erilaisten tapahtumien järjestäminen bordeauxindoggiharrastajille

4. Nykytilanne Suomessa

Bordeauxindoggi on kasvattanut suosiotaan Suomessa tasaisen maltillisesti. Vuosittain pentueita on syntynyt kolmesta kuuteen ja pentumäärä on keskiarvoisesti ajalla 2001–2007 ollut 22,6. Pentukysyntä on ollut hieman tarjontaa suurempi.

4.1 Populaation koko ja rakenne

Vuosityhteenvedo ajalta 1996–2007

Taulukko 1

Vuosityhteenvedo	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996
Pennut (kotimaiset)	19	32	27	26	13	23	18	7	11	12	5	17
Tuonnit	6	11	9	7	3	7	9	8	3	4	0	1
Rekisteröinnit yht.	25	43	36	33	16	30	27	15	14	16	5	18
Pentueet	4	5	5	5	3	4	3	2	2	3	1	3
Pentuekoko	4,8	6,4	5,4	5,2	4,3	5,8	6	3,5	5,5	4	5	5,7
Kasvattajat	4	5	5	4	3	4	3	2	2	3	1	3
Urokset												
kaikki	3	5	5	5	2	4	3	2	1	2	1	2
kotimaiset	0	1	1	2	1	3	2	2	0	2	0	0
tuonnit	2	1	4	3	1	1	1	0	1	0	1	2
ulkomaiset	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
keskimääräinen jalostuskäytön ikä	2v 10kk	2v 9kk	3v 9kk	4v 6kk	4v 10kk	5v 7kk	2v 11kk	3v 2kk	6v 8kk	4v 10kk	2v 2kk	1v 10kk

Nartut												
kaikki	4	5	5	5	3	4	3	2	2	3	1	3
kotimaiset	1	3	2	4	3	3	3	1	1	2	0	2
tuonnit	3	2	3	1	0	1	0	1	1	1	1	1
keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3v 7kk	3v 1kk	2v 11kk	3v 2kk	3v 6kk	3v 5kk	2v 10kk	4v 8kk	4v 3kk	2v 11kk	3v 8kk	2v 9kk
Isoisät	18	21	27	21	9	15	19	16	9	9	2	7
Isoäidit	18	22	26	21	10	18	20	17	9	8	2	7
Tehollinen populaatio	7	10	10	10	5	8	6	4	3	5	2	5
Sukusiitos-prosentti	0,12	0	0,72	3,48	6,62	3,22	3,85	1,43	1,34	9,53	3,12	0,61

Yllä olevassa taulukossa tiedot on esitetty Suomen Kennelliiton jalostustietokannan mukaisena vuosiyhteenvetona. Tiedot on merkitty rekisteröintivuoden mukaan, joka ei aina vastaa syntymävuotta.

4.1.1 Jalostuskäytön ikä

Taulukon 1 tietoihin perustuen, keskimääräinen jalostuskäytön ikä nartuilla on suhteellisen tasaisesti pysytellyt 3 vuoden tietämillä, vaihdellen 2v 9kk ja 4v 8kk välillä ajalla 1996–2007.

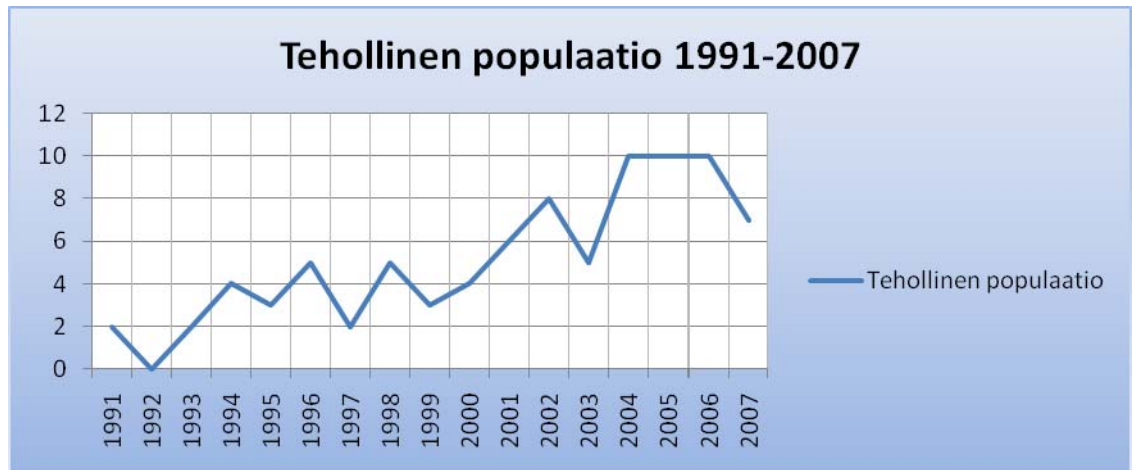
Uroksilla vaihtelu on ollut suurempaa vastaavana aikana, jolloin ikä alimmillaan on ollut 1v 10kk ja enimmillään 6v 8kk. Keskiarvoisesti urosten jalostuskäytön ikä on ollut vuodesta 2002 alkaen laskeva.

lökkäämpien urosten jalostuskäyttöä suositellaan, sillä useat sairaudet voivat puhjeta vasta koiran aikuisiällä.

4.1.2 Tehollinen populaatio ($N_e = \text{Effective population size}$) ja sukusiitos

Tehollinen populaatiokoko kertoo niiden yksilöiden lukumäärän, jotka siirtävät alleeleja seuraavaan sukupolveen eli jalostukseen käytetyt nartut ja urokset. Tehollinen populaatiokoko on siis yleensä aina pienempi kuin populaation kaikkien yksilöiden määrä. Se sukupuoli, jota on käytetty jalostukseen vähemmän vaikuttaa pienentävästi teholliseen populaatiokokoon. Alhainen N_e aiheuttaa populaation keskimääräisen sukulaisuuden ja sukusiitoksen kasvua.

Tulee kuitenkin muistaa, että käytetty laskentakaava antaa realistisen kuvan vain ideaalin populaation tehollisesta koosta, joten N_e laskettuna jalostuseläinten määrästä antaa liian optimistisen arvion. Ideaalissa populaatiossa kaikilla yksilöillä on mahdollisuus pariutua ja niillä on suunnilleen sama määrä jälkeläisiä, eivätkä paritetut eläimet ole sukua keskenään. Koirapopulaatiossa näin ei kuitenkaan tapahdu, joten tehollinen populaatiokoko on todellisuudessa pienempi.

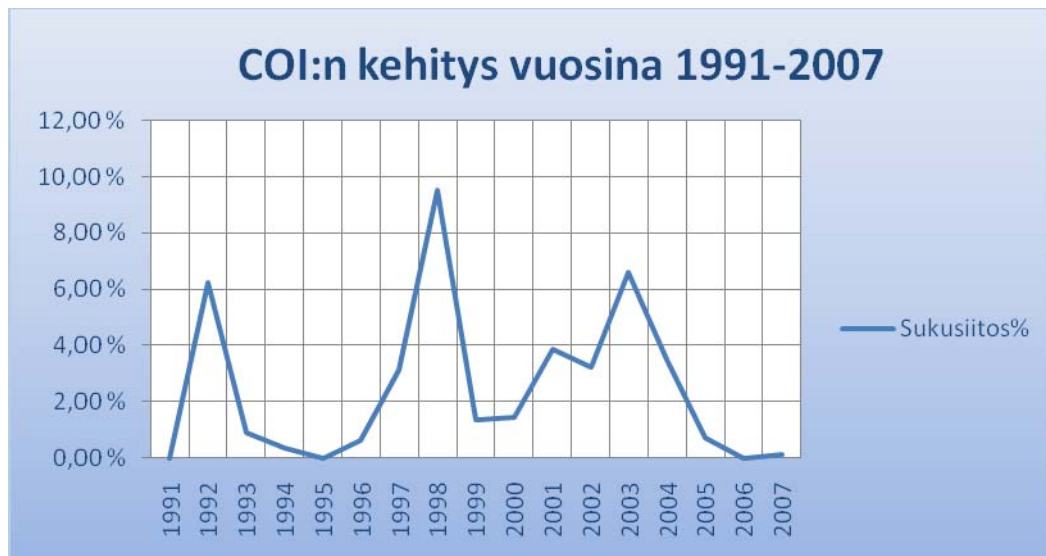

Sukulaisuudella tarkoitetaan sitä osaa perinnöllisyydestä, joka on yhteistä kahdelle yksilölle yhteisen perinnöllisen taustan perusteella.

Sukusiitoksella tarkoitetaan sukua olevien yksilöiden parittamista keskenään.

Tällaisen parituksen seurauksena yksilö voi saada johonkin lokukseen sekä isältään, että emältään identtisen alleelin, minkä vanhemmat ovat perineet yhteiseltä kantavanhemmalta. Sukusiitos lisää homotsygotia-astetta, eli yksilön perimässä on entistä useammin kaksi samanlaista alleelia. Monen perinnöllisen sairauden puhkeamiseen vaaditaan kaksi samaa alleelia, joten myös sairastumisen riski kasvaa sukusiitoksen kasvaessa.

Yksilön sukusiitosaste (COI = Coefficient of inbreeding) on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuudesta. Jos paritetaan kaksi vahvasti sukusiitettua yksilöä, jotka eivät ole sukua toisilleen, niiden jälkeläisten sukusiitosaste on nolla.

Sukusiitosasteen muutoksen määrää pitkällä aikavälillä populaation tehollinen koko. Tehollinen populaatiokoko puolestaan määräytyy seuraavan sukupolven tuottamiseen tarvittavien vanhempien määrän perusteella. Lyhyellä aikavälillä sukusiitosasteen nousua voidaan kuitenkin pyrkiä estämään välttämällä lähisukuisten

parittamista keskenään. Kuitenkin, jos koirat ovat pitkälti sukulaisia keskenään, tehollinen populaatiokoko pienenee vääjäämättä ja tuleekin muistaa, että pitkällä aikavälillä sukusiitoksen muutoksen määrää pelkästään tehollinen populaatiokoko. Pienen jalostuspohjan tai sukusiitoksen vaikutukset alkavat populaation koosta riippuen yleensä näkyä selvästi vasta useiden sukupolvien kuluttua. Kennelliitto suosittelee, ettei serkusparituksia (6,25 %) läheisempiä sukulaisia paritettaisi keskenään. Pienissä roduissa tehollinen populaatiokoko täytyy pyrkiä pitämään riittävän suurena ja säilyttää siten geneettisen vaihtelun mahdollisuus. Jotta tehollinen populaatiokoko ei kääntyisi enempää laskuun, suositellaan, että yksittäisen uroksen jälkeläismäärä saisi sukupolven aikana olla korkeintaan 3-5 % koko rodun yksilöiden lukumäärästä. Sukupolven väli on keskimäärin neljä vuotta ja sillä tarkoitetaan aikaväliä, joka jää koiran syntymän ja sen ensimmäisten pentujen välille. Liikakäytöksi voidaan laskea yli 10 %:n osuudet kahtena edellisenä vuotena syntyneistä pennuista tai yli 5 %:n osuudet sukupolvea kohden eli neljänä peräkkäisenä vuotena syntyneistä. Sukusiitosprosentti bordeauxindoggeilla on keskiarvoisesti pysynyt alle kennelliiton suosittelman serkusparituksen, mutta joitakin yhdistelmiä on Suomessakin tähän mennessä teetetty, joissa sukusiitosaste on noussut lukemiin 10,94 %, 12,50 %, 12,89 % ja 13,48 %. Näistä yhdistelmistä on 10,94 %:n yhdistelmä myös toistettu.

4.1.3 Urokset

Taulukkoon 2 on listattuna kaikki vuosien 2004–2007 aikana jalostukseen käytetyt urokset (5 %:n suositus jälkeläisistä).

Taulukko 2

	Uros:	Pentueita	Pentuja	%-osuus 2004–2007 syntyneistä
1	Claxon del Matachin	2	17	16,35
2	Best Randevu Nick	3	16	15,38
3	Tanakajd Szepe Fianchetto	2	11	10,58
4	Densbord Bonaparte	2	10	9,62
5	Bonfayer de Legeane	2	9	8,65
6	Vive la Santé Unsafe Area	1	9	8,65
7	Eross van de Paterhoek	1	8	7,69
8	Etual Gold Givenhy	1	8	7,69
9	Buffalo Hump Carnivorus Vulgaris	2	5	4,81
10	Maxinallen Cillian	1	5	4,81
11	Bulltagos Flash de Filou	1	5	4,81
12	Dunking de Bandedogge	1	1	0,96
	YHTEENSÄ	19	104	100

Yllä olevasta taulukosta voidaan nähdä, että bordeauxindoggeille 5 %:n jälkeläisosuussuositus tarkoittaa, ettei yhden uroksen jälkeläismäärä saisi, nykyisillä pentue- ja jälkeläismäärillä, ylittää sukupolvea kohti 5 pentua. Koska keskimääräinen

pentuekoko on 5,4 pentua laskettuna ajanjaksolta 2004–2007, tarkoittaa tämä, ettei yhdellä uroksella saisi olla sukupolvessa 1 pentuetta enempää.

Urosten jälkeläisosuudet vuosina 2006–2007 syntyneistä:
(10 %:n suositus jälkeläisistä).

Taulukko 3

	Nimi	Pentueita	Jälkeläisiä	%-osuus 2006–2007 syntyneistä	Viimeisin pentue
1	Tanakajd Szepe Fianchetto	2	11	25,58	10.8.2007
2	Bonfayer de Legeane	2	9	20,93	20.7.2007
3	Eross van de Paterhoek	1	8	18,60	25.9.2006
4	Best Randevu Nick	1	7	16,28	29.5.2006
5	Densbord Bonaparte	1	4	9,30	1.8.2006
6	Buffalo Hump Carnivorus Vulgaris	1	4	9,30	21.12.2006
	YHTEENSÄ	8	43	100,00	

Molemmissa yllä olevissa taulukoissa muutamilla yksilöillä prosentuaaliset osuudet ylittävät reilusti liikakäytöksi asetetut raja-arvot. Tulee kuitenkin huomioida, että pentuemäärät ovat vähäisiä ja runsaampi lukuisten pentueiden kohdalla asetettu raja ylittyy jo yhdelläkin pentueella.

On suositeltavaa pyrkiä tasaamaan urosten jälkeläismääriä siten, ettei yksittäisen uroksen jälkeläisten määrä nousisi muiden saman sukupolven aikana jälkeläisiä saaneiden urosten jälkeläismääriä korkeammiksi. Käytännössä tämä tarkoittaa, että käytetään mieluummin kahta urosta kuin yhtä kahdesti, vaikka käytettävät nartut olisivatkin eri sukuisia.

Uros- tai jälkeläisrajoitusta käytetään jo useissa roduissa apuna jälkeläismäärien rajoittamiseen ja estämään samalla pienissä populaatioissa herkästi esiintyvää matadorijalostusta. Matadorijalostuksella pienissä populaatioissa ei tarkoiteta vain poikkeuksellisen suuria jälkeläismääriä yksittäisillä uroksilla, vaan uroksen jälkeläisten määrää verraten kaikkien urosten suhteelliseen osuuteen syntyneistä jälkeläisistä.

Pienissä populaatioissa myös yksittäisten kasvattajien mieltymykset vaikuttavat suuresti jalostusmateriaalin valikoitumiseen ja sitä kautta koko rodun populaation kehitykseen.

Onnistunut jalostusohjelma vaatii kasvattajien ja harrastajien yhteistyötä ja kasvattajien todellista sitoutumista yhteisiin, eettisiin kasvatuseriaatteisiin. Omien koirien heikkouksien salaaminen viivästyttää koko rodun kehitystä; kasvatustyön tulee perustua asialliseen, dokumentoituun, julkiseen tietoon.

Seuraavaan on listattu 1991–2007 yli 10 jälkeläistä saaneet urokset sekä niiden jälkeläismäärät 2.polvessa ja yhteensä 1. ja 2. polvissa.

Taulukko 4

	Nimi	Pentueita	Jälkeläisiä	%-osuus kaikista syntyneistä	Jäkel. 2. polvessa	Yht. Jäkel. 1. ja 2. polvessa
1	Qrack des Jolies Gueules	3	25	9,65	13	38
2	Levy de El Siscar	4	17	6,56	18	35
3	Claxon del Matachin	2	17	6,56	0	17
4	Saxo du Jardin de Cupidon	3	17	6,56	43	60
5	Best Randevu Nick	3	16	6,18	0	16
6	Igor de la Seigneurie des Chartrons	3	15	5,79	31	46
7	Bulltagos Flash de Filou	2	13	5,02	20	33
8	Tanakajd Szepe Fianchetto	2	11	4,25	0	11
9	Rantamyrskyn Big Loser	2	11	4,25	15	26
10	Densbord Bonaparte	2	10	3,86	5	15
11	Flit	1	10	3,86	9	19

Kaikki 1991–2007 jalostukseen käytetyt urokset.

Taulukko 5

JALOSTUKSEEN KÄYTETYT UROKSET 1991->	Yht. Pentueita	Yht. Jälkeläisiä	Alkuperä		Jälkeläisiä %	Sukulaisuus
Napolion de Legeane -90	1	9	NET	tuonti	3,47	I:Dior des Monts Roux E: Meredique van Alcarinque
Tony de Legeane -91	1	10	NET	tuonti	3,86	I:Oscar van Alcarinque E: Meredique van Alcarinque
Qrack des Jolies Gueules -92	3	25	BEL	tuonti	9,65	I:Xantos du Xaverius E:Angelique el dogo Azul
Char Istarskog Porijekla	1	6	GER	ulkom.	2,32	I:Cid de la Vallee de Goliath E:Raisa van Douvergenhout
Igor de la Seigneurie des Chartrons -93	3	15	FRA	tuonti	5,79	I:Emilion du terroir Bordelais E:Gilette Kwan de la Seigneurie des Chartrons
Saxo du Jardin de Cupidon -94	3	17	BEL	tuonti	6,56	I:Bam Bam un de mes Amis II:Belmondo the red Powerpack E:Irka de L'Etang de Mirloup
Rantamyrskyn Archimedes -96	2	3	FIN		1,16	I:Saxo du Jardin de Cupidon E: Emirage von Nordniedersachsen
Bulltagos Elliott -93	1	9	FIN		3,47	I:Tony de Legeane E: Diva vom Hessenbleek
Rantamyrskyn Big Loser -97	2	11	FIN		4,25	I:Saxo du Jardin de Cupidon E: Emirage von Nordniedersachsen
Rantamyrskyn Barney -97	1	2	FIN		0,77	I:Saxo du Jardin de Cupidon E: Emirage von Nordniedersachsen
Levy de el Siscar -99	4	17	ESP	tuonti	6,56	I:Upsy de L'Aube Rouge E:Isadora de el Siscar
Baron Cruiser's Belaboris -98	2	5	FIN		1,93	I: Qrack des Jolies Gueules E: <i>lisa du Chalet des Dogues</i>
Rantamyrskyn Brutus 97	1	8	FIN		3,09	I:Saxo du Jardin de Cupidon E: Emirage von Nordniedersachsen

Flit 96	1	10	FIN		3,86	I:Saxo du Jardin de Cupidon E:Karhunpään Armi
Bulltagos Flash de Filou -95	2	13	FIN		5,02	I: <i>Igor de la Seigneurie des Chartrons</i> E: Diva vom Hessenbleek
Buffalo Hump Carnivorus Vulgaris-02	2	5	POL	tuonti	1,93	I:Quaker de Paskyleny E:Alabama coloss Carnivorus Vulgaris
Densbord Bonaparte-02	2	10	FIN		3,86	I:Levy de el Siscar E:Barbababa Beta
Best Randevu Nick -00	3	16	RUS	tuonti	6,18	I:Kompliment Freddy E:Best Randevu Agatha Christie
Claxon del Matachin 02	2	17	ESP	tuonti	6,56	I:Baron Cruiser's Baron Cruiser E:Muska del Matachin II: Crack des Jolies Gueules IE: <i>lisa du Chalet des Dogues</i>
Maxinallen Cillian 01	1	5	FIN		1,93	I:Rantamyrskyn Brutus II:Saxo du Jardin de Cupidon IE: Emirage von Nordniedersachsen E:Rantamyrskyn Calamity Jane EEI:Saxo du Jardin de Cupidon EEE: Emirage von Nordniedersachsen
Dunking de Bandedogge -01	1	1	ESP	tuonti	0,39	I:Upsy de L'Aube Rouge E:Aiza
Etual Gold Givenchy	1	8	RUS	ulkom	3,09	I:Oliver de el Siscar E:Opaline de el Siscar li ja IE:Abba de Baresec
Vive la Santé Unsafe Area-04	1	9	DEN	tuonti	3,47	I:Caruso von Canyaya E:Bon Vitalis Ecstasy
Bonfayer de Legeane-04	2	8	EST	ulkom	3,09	I:Temple Felson E:Chene de Legeane
Eross Van de Paterhoek	1	8	SWE	ulkom	3,09	I:Emperez Apollo E: Bintje van de Paterhoek
Tanakajd Szepe Fianchetto 05	2	11	HUN	tuonti	4,25	I:Tanakajd Szepe Taro E: Tanakajd Szepe Gitta

Seuraavassa yhteenvetolaskelmat käyttösuuksista kotimaisten, tuontien ja ulkomaisten urosten osalta *Taulukko 6A* ja eri alkuperäiset urokset käyttökerroin *Taulukko 6B*.

Taulukko 6A

	Kpl	%-osuus
Kotimaiset urokset	10	38,5
Tuontiurokset	12	46,2
Ulkomaiset urokset	4	15,4
Eri uroksia yhteensä	26	100,0

Taulukko 6B

	Käytetty kertaa	%-osuus
Kotimaiset urokset	15	32,61
Tuontiurokset	26	56,52
Ulkomaiset urokset	5	10,87
Pentueita yhteensä	46	100

Vuosina 1991- 2007 on jalostukseen käytetty kolmasti tai useammin 5 urosta, jotka kaikki on ollut tuontejä.

4.1.4 Nartut

Pienissä populaatioissa tulee yhtä tärkeänä osana huomioida myös narttujen vaikutus jalostukseen.

Alla olevassa taulukossa on listattuna viimeisten neljän vuoden aikana pentuja saaneet nartut, eli kaikki nartut, joita on käytetty vuosien 2004–2007 aikana jalostukseen (5 %:n suositus jälkeläisistä)

Taulukko 7

	Narttu:	Pentueita	Pentuja	%-osuus 2004–2007 Syntyneistä
1	Heavyweight Creme de Menthe	3	20	19,23
2	Betty du Jardin de Cupidon	1	10	9,62
3	Madame	1	9	8,65
4	Dominique van't Bulscampvelt	1	8	7,69
5	Sant-Estiva Grace Kelly	2	8	7,69
6	Densbord Brilliant	1	8	7,69
7	Densbord Afrodite	2	7	6,73
8	Rantamyrskyn Demirage	1	7	6,73
9	Dzhentelmen Wellory	1	6	5,77
10	Talavera de la Reina my dream dog	1	5	4,81
11	Beata Bati-Bien	1	5	4,81
12	Densbord Cleopatra	1	5	4,81
13	Chardonnay Garde d'Honneur du Monde	1	4	3,85
14	Bersar Lira	1	1	0,96
15	Bulltagos Gri-Gri	1	1	0,96
	YHTEENSÄ	19	104	100,00

Alla on vastaavasti listattu vuosien 2006–2007 aikana jälkeläisiä saaneet nartut. (10 %:n suositus jälkeläisistä)

Taulukko 8

	Nimi	Pentueita	Jälkeläisiä	%-osuus 2006–2007 syntyneistä	Viimeisin pentue
1	Heavyweight Creme de Menthe	2	13	30,23	4.6.2007
2	Sant-Estiva Grace Kelly	2	8	18,60	20.7.2007
3	Dominique van't Bulscampvelt	1	8	18,60	25.9.2006
4	Densbord Cleopatra	1	5	11,63	19.4.2006
5	Talavera de la Reina my dream dog	1	5	11,63	10.8.2007
6	Chardonnay Garde d'Honneur du Monde	1	4	9,30	21.12.2006
	YHTEENSÄ	8	43	100,00	

Molemmissa yllä olevissa taulukoissa muutamilla yksilöillä prosentuaaliset osuudet ylittävät reilusti liikakäytöksi asetetut raja-arvot. Tulee kuitenkin huomioida, että pentuemäärät ovat vähäisiä ja runsaampi lukuisten pentueiden kohdalla asetettu raja ylittyy jo yhdelläkin pentueella.

Seuraavaan on listattu 1991–2007 yli 10 jälkeläistä saaneet nartut sekä niiden jälkeläismäärät 2.polvessa ja yhteensä 1. ja 2. polvissa.

Taulukko 9

Nimi	Pentueita	Jälkeläisiä yht.	Kokonais % - osuus	Jälkeläisiä 2. polvessa	Yht. Jälkeläisiä 1. ja 2. polvessa
Diva vom Hessenbleek -90	3	26	10,04	55	81
Heavyweight Creme de Menthe - 02	3	20	7,72	0	20
Bulltagos Deja-Vu -91	2	19	7,34	9	28
Densbord Afrodite -00	3	15	5,79	20	35
Rantamyrskyn Demirage 01	2	13	5,02	0	13
Bulltagos Gri-Gri 98	3	11	4,25	0	11
Iisa du Chalet des Dogues-93	3	10	3,86	5	15
Brizit -99	1	10	3,86	9	19
Betty du Jardin de Cupidon-02	1	10	3,86	0	10

Kaikki 1991–2007 jalostukseen käytetyt nartut.

Taulukko 10

	JALOSTUKSEEN KÄYTETYT NARTUT 1991->	Pentueita	Jälkeläisiä	Alkuperä		Jälkeläisiä %	Sukulaisuussuhde
1	Diva vom Hessenbleek	3	26	GER	tuonti	10,04	I:Ubu clos des Hetres E:Anja vom Hessenbleek
2	Bulltagos Deja-Vu	2	19	FIN		7,34	I:Napolion de Legeane E:Diva vom Hessenbleek
3	Djevica Istarskog Porijekla	1	6	GER	tuonti	2,32	I:Bruce de la Seigneurie des Chartrons E:Cleo de la Huguerie
4	Bulltagos Esmeralda	1	3	FIN		1,16	I:Tony de Legeane E: Diva vom Hessenbleek
5	Emirage von Nordniedersachsen	2	8	GER	tuonti	3,09	I:Butcher the red Powerpack E:Bijoux vom Hessenbleek EE:Anja vom Hessenbleek
6	Karhunpään Armi	1	9	FIN		3,47	I:Char Istarskog Porijekla E:Djevica Istarskog Porijekla
7	Iisa du Chalet des Dogues	3	10	FRA	tuonti	3,86	I:Delos du Chalet des Dogues E:Gayane de L'Etoile Saint Hubert
8	Bulltagos Fame Edna	1	9	FIN		3,47	I:Igor de la seigneurie des Chartrons E:Diva vom Hessenbleek
9	Barbababa Beta	3	9	FIN		3,47	I:Igor de la seigneurie des Chartrons E:Bulltagos Deja-Vu Ee:Diva vom Hessenbleek
10	Rantamyrskyn Angelika	3	9	FIN		3,47	I:Saxo du Jardin de Cupidon E:Emirage von Nordniedersachsen
11	Bulltagos Gri-Gri	3	11	FIN		4,25	I:Bulltagos Elliott E:Bulltagos Fame Edna EI:Igor de la Seigneurie des Chartrons EE ja IE:Diva vom Hessenbleek
12	Rantamyrskyn Calamity Jane	1	8	FIN		3,09	I:Crack des Jolies Gueules E:Rantamyrskyn Angelika EI:Saxo du Jardin de Cupidon EE:Emirage von Nordniedersachsen

13	Brizit	1	10	EST	tuonti	3,86	I:Allan E:Agnes Bohex II:Belmondo the red Powerpack
14	Densbord Afrodite	3	15	FIN		5,79	I:Rantamyrskyn Big Loser II:Saxo du Jardin de Cupidon E:Barbababa Beta EI:Igor de la Seigneurie des Chartrons EE:Bulltagos Deja-Vu
15	Bulltagos Gai-Gamine	1	5	FIN		1,93	I:Bulltagos Elliott E:Bulltagos Fame Edna EI:Igor de la Seigneurie des Chartrons EE ja IE:Divu vom Hessenbleek
16	Rantamyrskyn Demirage	2	13	FIN		5,02	I:Baron Cruiser's Belaboris II:Qrack des Jolies Gueules IE:lisa du Chalet des Dogues E:Rantamyrskyn Angelika EI:Saxo du Jardin de Cupidon EE:Emirage von Nordniedersachsen
17	Dzhentelmen Wellory	1	6	RUS	tuonti	2,32	I:Bairon Airin E:Anastasia II:Belmondo the red Powerpack
18	Heavyweight Creme de Menthe	3	20	FIN		7,72	I:Bulltagos Flash de Filou II:Igor de la Seigneurie des Chartrons IE:Divu vom Hessenbleek E:Densbord Afrodite EI:Rantamyrskyn Big Loser EII:Saxo du Jardin de Cupidon EEI:Igor de la Seigneurie des Chartrons
19	Madame	1	9	FIN		3,47	I:Flit II:Saxo du Jardin de Cupidon IE:Karhunpään Armi E:Brizit
20	Betty du Jardin de Cupidon	1	10	BEL	tuonti	3,86	I:Ycare van de Paterhoek E: Ydille de red Peanuts
21	Beata Bati-Bien	1	5	RUS	tuonti	1,93	I:Velkom-Setan Agnus E:Brenda
22	Bersar Lira	1	1	RUS	tuonti	0,39	I:Nik E:Kora IE ja EE:Agna Duch Geron
23	Densbord Brilliant	1	8	FIN		3,09	I:Levy de el Siscar E:Barbababa Beta EI:Igor de la Seigneurie des Chartrons EE:Bulltagos Deja-Vu
24	Densbord Cleopatra	1	5	FIN		1,93	E:Dzhentelmen Wellory I: Densbord Bonaparte II:Levy de el Siscar IE:Barbababa Beta IEI: Igor de la Seigneurie des Chartrons
25	Sant-Estiva Grace Kelly	2	8	RUS	tuonti	4,25	I:Sant-Estiva Silmaril Beshar E:Sant-Estiva Newrussian
26	Dominique van't Bulscampvelt	1	8	BEL	tuonti	3,09	I:Endrú Dospilos E:Thalasse du Ruisseau de la Noue
27	Chardonnay Garde d'Honneur du Monde	1	4	BEL	tuonti	1,54	I:Paco IV E:Zjazz Garde d'Honneur du Monde
28	Talavera de la Reina My dream dog	1	5	LAT	tuonti	1,93	I:Arthur of Clearcut Carnivorus Vulgaris E:Agni Bonita Flucky Davil's

Yhteenvetolaskelmat narttujen käyttösuuksista kotimaassa syntyneiden ja tuontien osalta:

Taulukko 11A

Käytettyjä eri narttuja	Kpl	%-osuus
Kotimaiset nartut	15	53,57
Tuontinartut	13	46,43
Yhteensä käytetty	28	100,00

Taulukko 11B

Käytetty kertaa	Käytetty kertaa	%-osuus
Kotimaiset nartut	27	58,70
Tuontinartut	19	41,30
Yhteensä pentueita	46	100

4.1.5 Tuonnit

Kaikki rekisteröidyt tuonnit ajalla 1989–2007

Taulukko 12

	Rek. Vuosi	Synt. Vuosi	Suku puoli	Suomeen rekisteröidyt tuonnit rekisteröinnin mukaan alkaen 1989->	Alkuperämaa	HD	ED	Polvet	Pentueita	Jälkeläisiä	Suku - siitos%	Synt.aika
1	1989	1989	U	Epode	FRA				0	0	0	1.2.1989
2	1990	1990	N	Diva vom Hessenbleek	GER	B/B	0/0		3	26	0	14.1.1990
3	1990	1990	N	Dorle vom Hessenbleek	GER	B/B			0	0	0	14.1.1990
4	1990	1990	U	Felix des Chenaies de Kom Pystou	FRA				0	0	18,75	28.4.1990
5	1991	1990	U	Napolion de Legeane	NED	A/B			1	9	0	20.6.1990
6	1991	1990	U	Maximilian de Legeane	NED				0	0	0	20.6.1990
7	1992	1991	U	Tony de Legeane	NED	D/D	0/0		1	10	6,25	22.4.1991
8	1992	1991	U	Mokko de Legeane	NED	D/D			0	0	6,25	22.4.1991
9	1992	1992	U	Qrack des Jolies Gueules	BEL	D/B	1/1		3	25	6,25	16.5.1992
10	1993	1992	U	Hauke von der Gniddenborg	GER	D/D	0/0		0	0	0	16.5.1992
11	1993	1992	N	Norma de Legeane	NED				0	0	0	31.10.1992
12	1993	1993	N	Emirage von Nordniedersachsen	GER	D/D	1/0		2	8	0	6.5.1993
13	1993	1993	U	Igor de la Seigneurie des Chartrons	FRA	C/B	0/0		3	15	12,5	18.6.1993
14	1994	1992	N	Djevica Istarskog Porijekla	GER	D/D	0/0		1	6	0	14.5.1992
15	1994	1993	U	Rene de Legeane	NED				0	0	7,81	7.11.1993
16	1994	1993	N	lisa du Chalet des Dogues	FRA	D/D	0/0		3	10	0	26.11.1993
17	1995	1994	U	Saxo du Jardin de Cupidon	BEL	D/D	0/0		3	17	0	27.10.1994
18	1996	1996	N	Umour de Red Peanuts	BEL	D/D	0/0		0	0	1,56	6.2.1996
19	1998	1996	N	Eureka del Matachin	ESP				0	0	9,38	19.11.1996
20	1998	1997	N	Quinta vom Hessenbleek	GER	D/E	0/0		0	0	3,13	6.5.1997
21	1998	1998	U	Anuler Ambassadeur	EST	D/E	0/0		0	0	12,5	22.6.1998
22	1998	1998	U	Anuler Amiral	EST				0	0	12,5	22.6.1998
23	1999	1998	U	Oncle Sam	FRA				0	0	6,25	11.10.1998
24	1999	1998	U	Kliff de el Siscar	ESP				0	0	0	3.12.1998
25	1999	1999	U	Artchibalt	EST				0	0	0	23.4.1999
26	2000	1998	N	Ark's Heavyweight Tiffany	USA	E/E	0/1		0	0	?	5.5.1998
27	2000	1999	U	Levy de el Siscar	ESP	D/D	1/1		4	17	0	26.7.1999
28	2000	1999	N	Ambar del Matachin	ESP	D/D	1/0		0	0	14,06	26.7.1999
29	2000	1999	U	Hugon Hamlet Andiego	POL				0	0	0	28.7.1999
30	2000	1999	U	Boss	EST				0	0	0	2.9.1999
31	2000	2000	U	Bon Vitalis Falcon	DK				0	0	0	11.6.2000
32	2000	2000	U	Mason	RUS	C/D	0/0		0	0	0	29.6.2000
33	2000	1999	N	Violetta Pan Baver	RUS	D/D	1/1		0	0	?	12.7.1999
34	2001	1999	N	Bridzit	EST	D/D	0/0		1	10	0	23.4.1999
35	2001	2000	U	Best Randevu Nick	RUS	D/D	0/1		3	16	0	6.9.2000

36	2001	2000	N	Zymphony Garde d'Honneur du Monde	BEL	C/D	0/0		0	0	0	19.9.2000
37	2001	2001	N	Anuler Cinderella	EST				0	0	0	9.3.2001
38	2001	2001	U	Anuler Cassius	EST				0	0	0	9.3.2001
39	2001	2001	U	Dunking de Bandedogge	ESP	D/D	0/2		1	1	0	19.5.2001
40	2001	2001	N	Dzhentelmen Wellory	RUS	D/C	1/2		1	6	0	19.6.2001
41	2001	1997	U	Northlands Goro	USA				0	0	?	29.6.1997
42	2001	1999	U	Northlands Zell	USA				0	0	?	3.9.1999
43	2002	2000	U	Claxon del Matachin	ESP	D/D	0/0		2	17	0	24.6.2000
44	2002	2000	N	Saga del Matachin	ESP	D/D	0/0		0	0	0	24.6.2000
45	2002	2001	N	Java de Achterkrim	NED	E/E	0/0		0	0	0	23.2.2001
46	2002	2001	U	Tanakajd Szepe Vuk	HUN	D/D	0/0		0	0	0	31.1.2001
47	2002	2002	U	Buffalo Hump Carnivorus Vulgaris	POL	D/C	2/3		2	5	0	19.5.2002
48	2002	1997	N	Le Bull Mrkts Northland Zuzu	USA				0	0	?	29.6.1997
49	2002	1997	U	Northland Wilhelm	USA				0	0	?	29.6.1997
50	2003	2002	N	Betty du Jardin de Cupidon	BEL	D/E	2/2		1	10	6,25	21.3.2002
51	2003	2002	N	Keren Abire Habarzel	ISR	D/D	0/0		0	0	18,75	19.7.2002
52	2003	2003	U	Vive la Santé Vargo d' Goliath	DEN	D/E	0/2		0	0	0	18.6.2003
53	2004	2002	U	Vive la Santé Unsafe Area	DEN	C/C	2/2		1	9	0	25.11.2002
54	2004	2003	U	Northland's Hannible	USA				0	0	0	29.3.2003
55	2004	2003	U	Northland's Hagrid	USA				0	0	0	29.3.2003
56	2004	2003	N	Wilma V.Haus Hestel	GER				0	0	0	23.10.2003
57	2004	2003	N	Chardonnay Garde d'Honneur du Monde	BEL	C/D	0/0		1	4	0	10.12.2003
58	2004	2004	U	Queco de el Siscar	ESP	A/A	2/0		0	0	12,5	21.1.2004
59	2004	2004	U	Antey	RUS	D/D	0/0		0	0	0	11.3.2004
60	2005	2002	N	Bersar Lira	RUS	C/C	0/0		1	1	12,5	23.3.2002
61	2005	2003	N	Beata Bati-Bien	RUS	C/C	0/0		1	5	6,25	8.7.2003
62	2005	2004	N	Dominique van' t Bulscampvelt	BEL	D/D	0/0		1	8	0	30.3.2004
63	2005	2004	N	Nadjeschka's Amazing Destiny	NED				0	0	0	1.4.2004
64	2005	2004	U	Sant-Estiva Surprise	RUS				0	0	0	9.6.2004
65	2005	2004	N	Anuler Esveta	EST				0	0	1,17	2.10.2004
66	2005	2005	U	Divo Aus dem Hause Ketosch	GER	D/D	0/1	0/0	0	0	0	20.1.2005
67	2005	2005	U	Bon Vitalis Joker	DEN	D/D	0/0		0	0	0	6.4.2005
68	2005	2005	N	Chocolade z Vlckovskeho Mlyna	SLO	D/D	2/2		0	0	0	3.8.2005
69	2006	2002	N	Sant-Estiva Grace Kelly	RUS	B/B	2/2		2	8	0	28.12.2002
70	2006	2004	N	Dafne van de Paterhoek	BEL	D/D	0/0	0/0	0	0	0	5.12.2004
71	2006	2005	N	Heart of Darkness Epoxy	SWE				0	0	0	3.10.2005
72	2006	2005	N	Heart of Darkness Ebony	SWE				0	0	0	3.10.2005
73	2006	2005	N	Anuler Forgot me not	EST	D/D			0	0	0	3.10.2005
74	2006	2005	N	Anuler Feel me	EST	C/C	0/0		0	0	0	3.10.2005
75	2006	2005	N	Anuler Fate	EST				0	0	0	3.10.2005

76	2006	2005	U	Doguehill's Amarone	SWE	B/C	1/0		0	0	0	19.11.2005
77	2006	2006	N	Freya Mibart	SLO				0	0	0	6.2.2006
78	2006	2006	N	Florida Mibart	SLO				0	0	0	6.2.2006
79	2006	2006	U	Illar	EST				0	0	0	27.3.2006
80	2007	2006	U	Bleo de L'Etang de la Licorne	FRA				0	0	0	9.3.2006
81	2007	2006	N	Chien Douceur Chanteuse	SWE				0	0	3,13	2.5.2006
82	2007	2004	N	Imola del Tuculca	ITA	E/D	2/1		0	0	0	1.8.2004
83	2007	2005	U	Tanakajd Szepe Fianchetto	HUN	E/E	2/2		2	11	0	19.5.2005
84	2007	2005	N	Talavera de la Reina My dream dog	LAT	D/D	0/0		1	5	0	22.5.2005
85	2007	2007	N	Masque Marron's Metz	NOR				0	0	0	24.1.2007

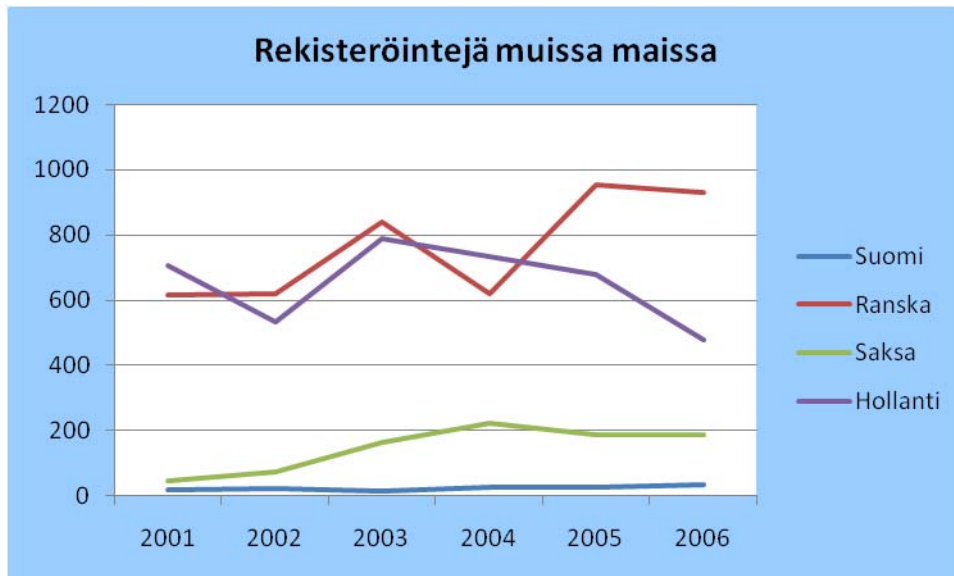
Vuosien 1989–2007 välisenä aikana Suomeen on rekisteröity 85 tuontia, joista uroksia on ollut 43 ja narttuja 42 kpl. Kennelliiton koirarekisteriin ei tiettävästi ole kaikkia tuontejä ilmoitettu, joten tarkkaa tuontien lukumäärää ei tiedetä.

Jalostukseen on molemmista sukupuolista käytetty yhteensä 25 yksilöä, mikä tarkoittaa vajaata kolmasosaa (29,4 %) kaikista tuonneista. Näistä narttuja on jalostukseen käytetty 13 kpl eli 30,9 % tuoduista nartuista. Vastaavasti uroksia on käytetty 12 kpl eli 27,9 % kaikista tuoduista uroksista.

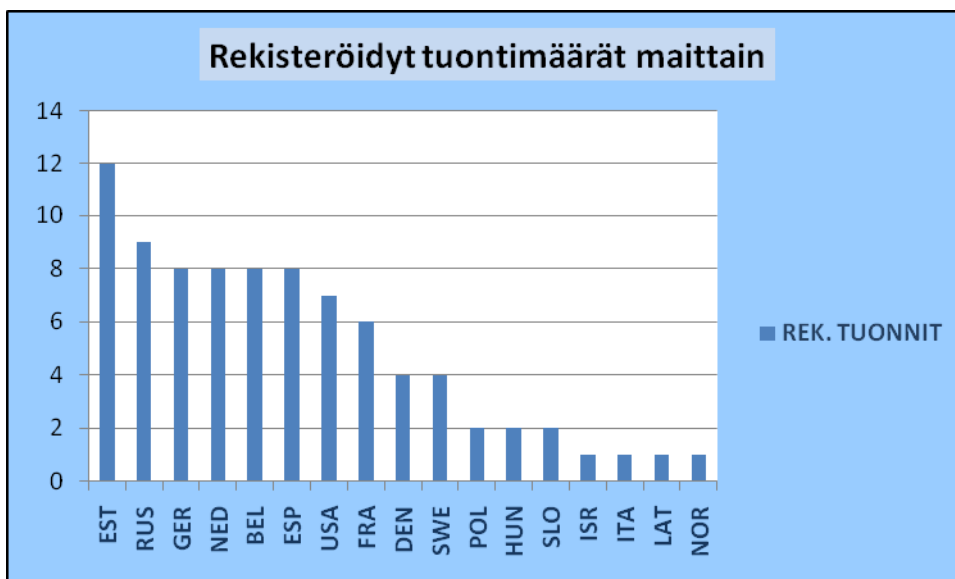
4.1.6 Rekisteröinnit muissa maissa

Taulukko 13

Vuosi	Suomi	Ranska	Saksa	Hollanti
2001	18	616	44	708
2002	23	620	72	532
2003	13	841	162	790
2004	26	621	222	733
2005	27	955	188	678
2006	32	929	188	478

Kuluneina vuosina Suomeen on rekisteröity bordeauxindoggeja kaiken kaikkiaan 17 eri maasta. Seuraavassa taulukossa on listattuna rekisteröidyt tuonnit/maa.

4.2 Luonne ja käyttöominaisuudet

Rotumääritelmän Kuvaus:

Rotumääritelmä kertoo luonteesta seuraavaa:

”Ikivanha taistelukoira, hyvä vahti, työssään valpas ja erittäin rohkea, ei aggressiivinen. Hyvä seuralainen, hyvin kiintynyt isäntäänsä ja hyvin ystävällinen. Rauhallinen ja tasapainoinen. korkea ärsytyskynnys. Urokset ovat yleensä luonteeltaan dominoivia.”

Käyttötarkoitus

Bordeauxindogin ulkomuoto kertoo paljon sen muinaisesta käyttötarkoituksesta. Se toimi aikoinaan sota- ja vahtikoirana taisteluissa sekä taistelukoirona muita taistelukoiria ja villieläimiä vastaan. Myöhemmin kun taistelut kiellettiin, sitä käytettiin viinitilojen ja karjalaumojen vartijana. Se toimi myös juhtana vetäessään ruhoja teurastamosta torille. Bordeauxindoggia käytettiin myös suurriistan kuten villisian metsästyksen.

Nykyinen käyttötarkoitus on lähinnä harraste- ja seurakoira.

Bordeauxindoggi on rauhallinen, mutta ei missään nimessä flegmaattinen. Se kaipaa elämäänsä toimintaa ja soveltuu moneen eri harrastelajiin. On aina muistettava, että vanhat vietit ja vaistot ovat vuosisatojen ajan kulkeutuneet myös tämän päivän bordeauxindoggiin ja tarvittaessa siitä löytyy räjähtävää voimaa ja nopeutta. Näitä vanhoja työkoiraominaisuuksia ei tulisikaan koskaan unohtaa.

Bordeauxindogin hyvän ilmavainun vuoksi sen kanssa voi harrastaa metsähakua. Haku on bordeauxindogille mieleinen laji, koska se saa olla siellä ihmisten keskuudessa, vaikka osakin tarvittaessa toimia hyvin itsenäisesti.

Myös tokoharrastajia on vuosien varrella jonkin verran ollut, mutta bordeauxindogista ei saa liukkaasti liikkuvaa palveluskoiraa ja siksi se onkin haastavaa ohjaajalle. Kilpakentille se ei ole paras mahdollinen rotuvalinta tai vaatii ainakin osaavan ohjaajan ja hyvän motivoinnin. Se ei kuitenkaan ole tyhmä vaan oppii yleensä melko nopeasti. Myös jälkiharrastus ja vesipelastus ovat hyviä harrasteita bordeauxindogin kanssa. Bordeauxindogilla ei ole palveluskoira-oikeuksia eikä sitä suositella etenkin suojelu- ja puolustusharrastukseen, vaikka ne ovatkin lähellä sen alkuperäistä työtehtävää. Bordeauxindoggi omaa luonnostaan vahvan puolustusvietin ja sen liiallinen esiintuominen nyky-yhteiskunnassa suojeluharrastuksen myötä ei ole järkevää. Agilityssa rodun rajoittava tekijä on raskas rakenne ja sen mukanaan tuomat luustomuutokset.

Toki muutamia agilityharrastajia rodussa löytyy, mutta täytyy aina muistaa koiran rakenteen tuomat ongelmat.

Bordeauxindogin kanssa harrastettaessa tulee aina muistaa, että se erittäin lämpöherkkä. Kuumalla kesäilmalla on lämpöhalvauksen vaara, ja vaikka se jaksaisi ja haluaisi, ei sen kanssa tule silloin lähteä harrastelemaan

Luonne

Rotumääritelmän luonnekuvaus sopii hyvin vielä tämänkin päivän bordeauxindoggiin tai ainakin se hyvä ohjenuora minkäläinen sen tulisi olla.

Bordeauxindoggi on aina elänyt hyvin tiiviisti ihmisten lähettyvillä ollen pitkälle riippuvainen ihmisen huolenpidosta. Olihan hyvä käyttökoira ennen muinoin kultaakin kalliimpi. Tästä johtuen on bordeauxindoggi isäntänsä uskollinen seuralainen ja tarvittaessa suojelija. Se kärsii henkisesti mikäli se suljetaan esim. tarhaan ja kontaktit ihmiseen jäävät hyvin vähäisiksi. Bordeauxindogin karskin ja pelottavan ulkomuodon ja lempeän ja rauhallisen luonteen välillä vallitsee yllättävä ristiriita. Se on erittäin rauhallinen, mutta ei missään nimessä flegmaattinen. Se ei tuhlaa voimiaan turhaan haukkumiseen tai muuhun hössöttämiseen vaan tarkkailee ympäristöään rauhallisesti ja tarpeen vaatiessa toimii. Se vaatii paljon omistautumista ja ymmärtämistä sekä kykyä kunnioittaa sen persoonallisuutta.

Bordeauxindoggi on nykyään seurakoira, ja erittäin persoonallinen sellainen. Se on vilpitön ja missään tapauksessa ei petollinen. Se kiintyy ihmiseen ja osoittaa sen monin tavoin. Sillä on tervettä epäluuloa, eikä se ryntää suinpäin vaan harkitsee ja puntaroi tilanteita.

Nykypäivän bordeauxindogista voisi sanoa, että se useimmiten itsevarma, rohkea, rauhallinen ja tasapainoinen, vaikkakin yleistymässä on että rohkeuden ja itsevarman tilalle on tullut liiallista pehmeyttä, ujoutta ja jopa arkuutta, jotka hankaloittavat koiran toimista missä tahansa tehtävässä, myös seurakoirana.

Arka ja toimintakyvytön bordeauxindoggi on kaukana rodun alkuperäisistä koirista, eikä vastaa kuvaa rohkeasta ja luotettavasta kumppanista. Yksilökohtaisia eroja on toki paljon, mutta suunta liialliseen pehmeeseen on näkyvissä. Joissain tapauksissa saattaa arkuus tai aggressiivisuus johtua myös koiran kivusta. Myös tuontikoirat voivat tulla oloista, joissa niitä ei ole riittävästi sosiaalistettu.

Yksilöiden sosiaalisuudessa ja laumakäytöksessä on paljon eroja. Nykypäivänä voisi kuitenkin sanoa, että bordeauxindoggi on melko suvaitsevainen muita koiria kohtaan. Niillä on vahva arvojärjestys ja ottavat itselleen paikkansa laumassa ilman turhia räyhäämisiä. Harvoin näkee bordeauxindogin tappelevan asemastaan.

Ne saattavat olla varautuneempia saman sukupuolen edustajaan, mutta harvemmin kuitenkaan räyhäävät. Toki ne ottavat kuitenkin haasteen vastaan, harvemmin kuitenkaan vastakkaisen sukupuolen edustajalta.

Sosiaalisuus ihmisiin on yleensä avointa ja luottavaista. Bordeauxindoggi pitää yleensä ihmisistä ja on jopa liiankin tungetteleva uusiin tuttavuuksiin. On kuitenkin muistettava, että suurikokoisena koirana se tulee tapakouluttaa ja on ehdottomasti aikuisen koira. Sillä on oltava selkeä johtaja omassa laumassaan.

Jalostusta ajatellen tulisi ottaa enemmän huomioon koiran alkuperäiset luonteenominaisuudet.

Jalostus on bordeauxindogilla, niin kuin monella muullakin rodulla, ollut hyvin ulkomuotopainotteista. Kun rodulla ei enää ole varsinaista työtehtävää, ei myöskään ole niitä käyttöominaisuuksia, joihin jalostuksessa tulisi kiinnittää huomiota. Samalla unohdetaan että myös seurakoiralla on tietyt ominaisuudet, jotka tekevät siitä hyvän seurakoiran.

Myös vallalla oleva käsitys siitä että hyvä seurakoira ja hyvä harrastus/ käyttökoira ovat toisensa pois sulkevia käsitteitä. Näinhän ei kuitenkaan ole, vaan loistava työkoira on

myös yleensä loistava perhekoira. Vaikka bordeauxindoggi onkin nykyään seurakoira, tulisi sen entisenä työkoirana soveltua myös harrastamiseen.

Voimme kuitenkin todeta että suurin osa bordeauxindogeista täyttää nykypäivän yhteiskunnalle esittämät vaatimukset hyvänä perhekoirana ja sopeutuvat täydellisesti nyky-yhteiskuntaan.

Luonteen arviointi

Suomalainen luonnetesti on otettu käyttöön vuonna 1976 ja perustuu pääperiaatteissaan Ruotsin armeijan työkoirien soveltuvuustesteihin. Kuluneen kahdenkymmenen vuoden aikana testiä on kuitenkin kehitetty jatkuvasti paremmin vastaamaan nykypäivän harrastus- ja seurakoirien perusominaisuuksia. Alkuaikojen teknisesti aina samalla kaavalla ja voimalla suoritettu testi on muuttunut vuosien kuluessa paremmin huomioimaan koirien perusluonteen, ja nykyisin jokainen testin osuus suoritetaan aina koiran ehdoilla. Testituloksen hyökkäyksien voima riippuu aina testattavasta koirasta. Näin pyritään varmistamaan, ettei koiralle jää testituloksesta traumoja kotiin vietäväksi (Jorma Lankinen)

Luonnetestissä on käynyt vuoden 2007 loppuun mennessä 17 bordeauxindoggia. Pisteiden vaihtelevuus on suuri ja alla olevasta kaaviosta näkyy yhteenvedetty tilasto kaikista testatuista koirista.

Uroksia testattu 13 kpl
Narttuja testattu 4 kpl

Yhteensä 17 testattua koiraa, joten 5,9% vastaa yhtä testattua koiraa

Yhteenveto tuloksista:

Toimintakyky

+3 erittäin suuri	0%
+2 suuri	29,4%
+1 kohtuullinen	35,3%
-1 pieni	29,4%
-2 riittämätön	5,9%
-3 toimintakyvytön	0%

Terävyys

+3 kohtuullinen, ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	52,9%
+2 suuri, ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	5,9%
+1 pieni, ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	35,3%
-1 pieni, jäljelle jäävin hyökkäyshaluin	0%
-2 kohtuullinen, jäljelle jäävin hyökkäyshaluin	0%
-3 suuri, jäljelle jäävin hyökkäyshaluin	0%

Puolustushalu

+3 kohtuullinen, hillitty	29,4%
+2 suuri, hillitty	35,2%
+1 pieni	23,5%
-1 haluton	11,8%
-2 erittäin suuri	0%
-3 hillitsemätön	0%

Taistelutahto

+3 suuri	5,9%
+2 kohtuullinen	29,4%
+1 erittäin suuri	0%
-1 pieni	64,7%
-2 riittämätön	0%
-3 haluton	0%

Hermorakenne

+3 rauhallinen ja varma	0%
+2 suhteellisen rauhallinen	29,4%
+1 hieman rauhaton	70,6%
-1 vähän hermostunut	0%
-2 hermostunut	0%
-3 erittäin hermostunut	0%

Temperamentti

+3 vilkas	23,5%
+2 kohtuullisen vilkas	76,5%
+1 erittäin vilkas	0%
-1 häiritsevän vilkas	0%
-2 välinpitämätön	0%
-3 apaattinen	0%

Kovuus

+3 kohtuullisen kova	23,5%
+2 kova	0%
+1 hieman pehmeä	35,3%
-1 erittäin kova	0%
-2 pehmeä	41,2%
-3 erittäin pehmeä	0%

Luoksepäästävyys

+3 hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin	58,8%
+2 luoksepäästävä, hiemanpidättyväinen	41,2%
+1 mielistelevä	0%
-1 selvästi pidättyväinen	0%
-2 hyökkäävä	0%
-3 salakavala	0%

Laukauspelottomuus

+ laukausuvarma	87,5%
++ laukauskokematon	12,5%
+++ paukkuärtyisä	0%
- laukausaltis	0%
-- laukausarka	0%

(tässä mukana vain 16 koiraa, koska ensimmäisestä testituloksesta tämä kohta puuttuu kokonaan, joten 6,25% vastaa yhtä koiraa, uroksia 12 kpl, narttuja 4 kpl)

4.3 Terveys

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

- lonkkaniveldysplasia
- kyynärnivel ongelmat

Lonkkaniveldysplasia

Lonkkanivelen kasvuhäiriö eli ”lonkkavika”, (engl. hip dysplasia, HD) on koirien yleisin luuston/nivelten kasvuhäiriö. Se voidaan määrittellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi. Lonkat ovat syntymähetkellä makroskooppisesti normaalit, mutta muutokset alkavat jo pennun ensimmäisten elinviikkojen aikana. Löysyys johtaa reisiluun pään ja lonkkamaljan riittämättömään kontaktiin. Alueelle kohdistuu epänormaalin suuri paine, joka on sitä suurempi mitä pienempi kontaktialue on. Tämä voi johtaa mikromurtumiin ja lonkkamaljan mataloitumiseen. Noin vuoden iässä lantion luutuminen on täydellistä ja lonkkaniveletkin stabiloituvat. Yleensä kipukin helpottaa tässä iässä.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa yleensä nivelrikkoon. Nivelrikon kehittymisen aikatauluun ja tyyppiin vaikuttavat rotukohtaiset ja yksilölliset erot. Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä syytä ei tiedetä, mutta se periytyy tämänhetkisen tutkimustiedon perusteella kvantitatiivisesti eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Näistä osa on ns. suurivaikutteisia geenejä (engl. major gene). Periytymisaste vaihtelee eri tutkimuksissa välillä 0.1–0.6. Ympäristöllä on vaikutusta kasvuhäiriön ilmiäsuun. Useissa tutkimuksissa on todettu runsaan ravinnonsaannin olevan yhteydessä lonkkavikaan. Ruokinta ei aiheuta dysplasiaa, mutta se tuo vian esiin geneettisesti alttiilla koirilla. Tämä pätee myös toisin päin, optimaalisella ruokinnalla lonkkanivelen kasvuhäiriö ei tule näkyviin tai on lievempää. Myös liian raju liikunta kasvuaikana voi pahentaa muutoksia. Lonkkanivelen kasvuhäiriötä tavataan lähes kaikilla roduilla, mutta yleisintä se on suurilla ja jättiroduilla. Oireet voidaan huomata pentuna 3-12 kuukauden iässä, jolloin kipua johtuu löysyyden aiheuttamasta nivelkapselin tulehduksesta tai luukalvon hermojen jännityksestä ja repeämisestä. Oireet voivat vähentyä selvästi tai loppua kokonaan jopa useiksi vuosiksi, kun nivelen ympärille muodostuva sidekudos vähentää nivelen löysyyttä. Toinen oireilevien koirien ryhmä on aikuiset koirat, joiden oireiden syynä on nivelrikko. Nuorilla koirilla oireina voivat olla takajalkojen ontuminen, ”pupuhyppely”, ylösnousuvaikeudet levon jälkeen, liikkumishaluttomuus ja naksahdeleva ääni kävellessä. Oireet voivat alkaa äkillisesti ja omistaja voi liittää ne johonkin tapaturmaan. Vanhemmilla nivelrikkoisilla koirilla oireet voivat olla epämääräisiä. Oireilu laitetaan usein vanhenemisen piikkiin. Tyypillisiä oireita ovat takajalkojen ontuminen ja jäykkyys liikkeessä. Lonkkavikainen koira yrittää viedä painoa pois takaosalta, mikä ilmenee kävellessä selkälän aaltoiluna ja lantion kiertymisinä. Tämä johtaa myös takaosan lihaskatoon ja etupään lihasten voimistumiseen.

Lonkkanivelen kasvuhäiriön ja siitä johtuvan nivelrikon hoidossa on ruokinnalla keskeinen merkitys. Ylipaino pahentaa oireita ja pelkkä painon pudotus voi helpottaa koiran oloa.

Tulehduskipulääkkeitä ja pistoksena tai suun kautta annettavia nivelnesteiden ja nivelruston koostumusta parantavia aineita käytetään yleisesti. Sopiva liikunta pitää lihaksiston kunnossa ja nivelet liikkuvina. Kirurgisia hoitoja on myös olemassa.

ELL Anu Lappainen/Suomen Kennelliitto

<http://www.kennelliitto.fi/FI/jalostusjakasvatus/artikkelit/lonkkanivel.htm>

Kyynärnivelen kasvuhäiriö

Kyynärnivelen kasvuhäiriö (engl. elbow dysplasia, ED) on yleisin isojen ja jättikokoisten koirien etujalan nivelkivun ja ontumisen aiheuttaja. Kyynärnivelen kasvuhäiriön eri muotoja ovat varislisäkkeen (processus coronoideus) sisemmän osan fragmentoituminen, olkaluun nivelnastan (condylus humeralis) sisemmän osan osteokondroosi ja kiinnittymätön kyynärpään uloke (processus anconaeus). Kyynärnivelen inkongruenssia (nivelpintojen epäyhdenmukaisuutta) pidetään tärkeänä syynä kaikkiin edellä mainittuihin kasvuhäiriöihin ja myös se lasketaan kyynärnivelen kasvuhäiriöksi.

Kyynärnivelen kasvuhäiriön periytymisen mekanismit ovat epäselvät. Periytyminen on kvantitatiivista eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Yksi näistä geeneistä saattaa olla ns. suurivaikutteinen geeni. Kasvuhäiriön tyyppi vaihtelee eri roduilla, mikä viittaa siihen että aiheuttajina ovat eri geenit. Kyynärnivelen kasvuhäiriö on yleisempää uroksilla todennäköisesti urosten suuremman painon ja mahdollisesti myös hormonaalisten tekijöiden takia. Nykykäsityksen mukaan perinnöllisillä tekijöillä on suurin osuus kyynärnivelen kasvuhäiriön synnyssä, mutta ympäristötekijöillä on osuutensa sen ilmenemisessä. Toisin sanoen optimaalisella ruokinnalla voidaan mahdollisesti estää kasvuhäiriön kehittyminen yksilöllä, jolla on siihen perinnöllinen taipumus.

Kaikissa kyynärnivelen kasvuhäiriöissä oireet alkavat keskimäärin 4 – 7 kuukauden iässä. Tyypillinen oire on ontuminen, joka voi pahentua rasituksessa tai olla voimakkainta levon jälkeen. Ontuminen voi olla jatkuvaa tai ajoittaista. Omistajan voi olla vaikea havaita koiran ontumista, jos kasvuhäiriö on molemminpuolinen. Toisinaan kasvuhäiriö on molemmissa kyynärnivelistä, vaikka koira ontuu vain toista jalkaa. Usein oireet huomataan vasta aikuisiällä ja silloin oireet johtuvat sekundaarisesta nivelrikosta. Kiinnittymätön kyynärpään uloke ei välttämättä oireile nuorella koiralla ja se voi olla röntgenkuvauksen sivulöydös.

Kasvuhäiriöiden ja niiden erilaisten kirurgisten hoitojen tehosta ja pitkäaikaisennusteesta ei ole olemassa kattavia tutkimuksia. Leikkaushoidon hyöty on epävarma, jos nivelessä on jo selvät nivelrikon merkit. Kaikkien kyynärnivelen kasvuhäiriöiden seurauksena on ainakin hoitamattomana nivelrikko. Leikattuunkin jalkaan kehittyy yleensä aina jonkin asteinen nivelrikko, mutta sen määrä voi olla vähäisempää ja se voi kehittyä myöhemmin kuin ilman leikkausta hoidetussa nivelessä. Kyynärnivelen nivelrikko invalidisoi koiraa yleensä pahemmin kuin esim. lonkkien nivelrikko, koska koiran painosta noin 60 % on etuosalla. Nivelrikon hoidossa tärkeitä ovat painon pudotus, liikunnan rajoitus ja tarvittaessa käytetään myös tulehduskipulääkkeitä. Lisäksi voidaan käyttää nivelnesteiden koostumusta parantavia lääkkeitä ja ravintolisiä.

ELL Anu Lappalainen/Suomen Kennelliitto

<http://www.kennelliitto.fi/FI/jalostusjakasvatus/artikkelit/Kyynarnivel.htm>

Ympäristötekijät vaikuttavat koiran ilmiösuun

Sekä lonkka- että kyynärniveldysplasia ovat tyypillisiä kvantitatiivisia ominaisuuksia, joihin vaikuttaa suuri joukko geenejä sekä erilaiset ympäristötekijät. Esimerkkeinä muista kvantitatiivisista ominaisuuksista voidaan mainita vaikkapa koiran säkäkorkeus ja paino.

Kvantitatiivisessa ominaisuudessa positiivisesti ja negatiivisesti vaikuttavien geenien lukumäärä on ratkaiseva. Lisäksi geneilla on usein muitakin vaikutustapoja. Ne voivat olla dominoivia tai resessiivisiä, ja niillä voi olla yhdysvaikutuksia toistensa kanssa. Monien pienivaikutteisten geenien ohella ominaisuutta voi säädellä yksi tai muutama suurivaikutteinen geeni. Perimä (genotyyppi, geenit) asettaa rajat joiden puitteissa ympäristö edelleen muokkaa ominaisuutta (fenotyyppi, ilmiösuu).

Jalostusvalinnassa on fenotyypin sijasta kiinnitettävä huomio koiran jälkeläisilleen siirtämiin geeneihin, joiden näkyvyyttä ympäristötekijöiden vaikutus "häiritsee".

Ympäristötekijät kun eivät periydy vanhemmalta jälkeläiselle. Siksi kvantitatiivisten ominaisuuksien jalostaminen on usein hankalaa pelkän ilmiösuun perusteella

Katariina Mäki 4.7.2002 <http://www.koiranjalostus.fi/katariina8.pdf>

Tilanne Suomessa

Bordeauxindoggien lonkkakuvaustilasto on ikävää luettavaa. Suurin osa kuvatuista koirista on joko D- tai E-lonkkaisia. Vuosina 1991- 2007 kuvatuista ainoastaan 2 on A- lonkkaista ja seitsemän B-lonkkaista koira.

Bordeauxindoggin jalostus perustuu lähes yksinomaan tuonteihin ja syntyvien pentueiden vanhemmat ovat joko molemmat tuonteja tai ainakin toinen. Suomessa on syntynyt yhdeksän pentuetta, joista molemmat vanhemmat ovat olleet Suomessa kasvatettuja.

Vaikka tuonteja onkin pyritty tuomaan (varsinkin 2000-luvulla) kuvatuista, hyvälonkkaisista vanhemmista, niin siitäkin huolimatta kuvattaessa Suomessa, tuonti on lähes poikkeuksetta D- lonkkainen. Muissa maissa lonkkatilastot ovat huomattavasti paremmat kuin Suomessa.

Rajoituksia lonkkien suhteen on vain muutamissa muissa maissa, mutta koska tilanne on lonkkien suhteen niin paljon parempi, jalostusvalintaa pystytään tekemään tervelonkkaisten koirien välillä.

Taisteluroduissa saattaa joillakin yksilöillä olla korkea kipukynnys ja ne eivät näytä kipuaan.

Ohessa tilastoa Ranskasta, kuvattuna 314 koira. (Rotujärjestön Societe des Amateurs de Dogues de Bordeaux jäsenjulkaisusta 2003)

A-lonkat	15%
B-lonkat	31%
C-lonkat	30%
D-lonkat	11%
E-lonkat	13%

Suomessa on alusta asti kuvattu jalostukseen käytettävien koirien lonkat ja kyynärpäät. Pevisaan rotu on kuulunut vuodesta 1997 ja raja-arvona lonkilla D, kyynärpäissä ei raja-arvoa ole ollut. Suomessa ovat suurin osa yhdistelmistä olleet D/D, johtuen etupäässä suppeasta jalostusmateriaalista.

PEVISA

Voimaantulovuosi	Vastustettava sairaus	Vaadittavat toimet	Raja-arvo
1.1.2002	lonkkaniveldysplasia	röntgenkuvaustulos	D
	kyynärniveldysplasia	röntgenkuvaustulos	ei raja-arvoa
1.1.2005	lonkkaniveldysplasia	röntgenkuvaustulos	ei raja-arvoa
	kyynärniveldysplasia	röntgenkuvaustulos	ei raja-arvoa

Kyseinen pevisa oli voimassa viisi vuotta 31.12.2006 asti.

Vuonna 2004 usean kasvattajan toimesta Suomen Kennelliitolle lähetettiin kirje raja-arvon poistamiseksi. Perusteena oli mahdollisuus käyttää jalostukseen E-lonkkaista koiraa, jonka taustalla on terveitä koiria, näin saataisiin samalla laajennettua erittäin kapeaa geenipohjaa uusilla tuonneilla.

Pevisa purettiin ja raja-arvo poistettiin 7.10.2004 SKL-FKK:N hallituksen kokouksen päätöksellä ja uusi pevisa oli voimassa **1.1.2005–31.12.2009**.

Raja-arvon poistaminen ei tuonut toivottua muutosta geenipohjan laajenemiseen ja lonkkien suhteen tilasto ei muuttunut mihinkään suuntaan. Lonkat ovat edelleen samanlaisia eli suurin osa 2005 jälkeen kuvatuista koirista ovat joko D tai E.

Eräs käännekohta oli vuosi 2006, jolloin rodussa yhden vuoden aikana tuli enemmän E-lonkkaisia koiria kuin koskaan aikaisemmin.

Koska tilanne ei ole oleellisesti muuttunut, niin raja-arvon takaisin ottaminen lonkkien suhteen tuntuu järkevältä, sekä raja-arvon asettaminen kyynärpäille.

LONKKANIVELDYSPLASIA-TILASTO 5 VUOSITTAIN

Vuosilta	Rek. Yht.	A	B	C	D	E	Kuvattuja. Yht.	A %	B %	C %	D %	E %	Kuvaus %
1991 - 1995	62	0	3	14	21	1	39	0	7,7	35,9	53,8	2,6	62,9
1996 - 2000	68	0	0	3	30	5	38	0	0,0	7,9	78,9	13,2	55,9
2001 - 2005	142	1	1	10	36	14	62	1,6	1,6	16,1	58,1	22,6	43,7

YHTEENVETO LONKKAKUVAUSTILASTOISTA 10 VUOSITTAIN

Vuosilta	yht.	A	B	C	D	E	Kuvattuja yht.	A%	B%	C%	D%	E%	Kuvaus%	Tiedot ajalta
1989 - 1998	105	0	6	17	35	5	63	0	9,5	27,0	55,6	7,9	60,0	10 v
1999 - 2005	171	1	1	10	52	15	79	1,27	1,3	12,7	65,8	19,0	46,2	7 v

KYYNÄRTULOKSET 5 VUOSITTAIN LISTATTUNA

Vuosilta	Rek. Yht.	0	1	2	3	Kuvat- tuja yht.	0- %	1- %	2- %	3- %	Kuvaus %
1991–1995	62	23	7	1	1	32	71,9	21,9	3,1	3,1	51,6
1996–2000	68	28	7	2	0	37	75,7	18,9	5,4	0,0	54,4
2001–2005	142	33	10	13	4	60	55,0	16,7	21,7	6,7	42,3

KYYNÄRTULOKSET 10 VUOSITTAIN LISTATTUNA

Vuosilta	Rek. yht.	0	1	2	3	Kuvattu- ja yht.	0- %	1- %	2- %	3- %	Kuvaus %	Tiedot ajalta
1989–1998	105	41	9	3	1	54	75,9	16,7	5,6	1,9	51,4	10 v
1999–2005	171	44	15	13	4	76	57,9	19,7	17,1	5,3	44,4	7 v

KYYNÄRTULOKSET 10 VUOSITTAIN LISTATTUNA (lisätty vuosien 2006–2007 luvut)

Kuvaus- tulokset vuosilta	Rek. yht.	0	1	2	3	Kuvattu- ja yht.	0- %	1- %	2- %	3- %	Kuvaus %	Tiedot ajalta
1989–1998	105	41	9	3	1	54	75,9	16,7	5,6	1,9	51,4	10 v
1999–2007	222	45	18	15	5	83	54,2	21,7	18,1	6,0	37,4	9 v

4.3.2 Muut Suomessa rodulla todetut merkittävät sairaudet

Polven ristisidevauriot

Polvinivelen keskellä sijaitsevat ristisiteet estävät sääriluun liikkumista eteen- taakse – suunnassa suhteessa reisiluuhun. Ristisiteitä on kaksi, etummainen ja takimmainen. Kun puhutaan ristisidevammasta, yleensä tarkoitetaan etummaisen ristisiteen vauriota. Takimmaisen ristisiteen katkeaminen on hyvin harvinaista ja se tapahtuu yleensä voimakkaan ulkoisen voiman (trauma) seurauksena. Samalla polvesta yleensä rikkoutuu muitakin rakenteita. Polven etummaisen ristisiteen repeämä on tavallisin koiran tuki- ja liikuntaelimestön sairaus. Ristisiteen repeämää esiintyy monilla roduilla, mutta tavallista se on mm. rottweilereilla, chowchowlla, noutajilla ja mastiffeilla.

Koiralla eturistisiteen repeämä on harvoin trauman aiheuttama äkillinen tila. Koiralla polven ristiside tavallisimmin pettää osittain ja vähitellen viikkojen - kuukausien aikana ja lopulta katkeaa aivan normaalin liikunnan seurauksena. Ristisiteen pettämisen oire on ontuma. Kun ristiside on osittain poikki, ontuma on vaihtelevaa ja se voi tilapäisesti loppua kun raajaa rasitetaan vähemmän. Kun ristiside on kokonaan poikki, ontuma on yleensä jatkuvaa. Koiralla, jolla toisen polven ristiside on pettänyt on melko suuri todennäköisyys

(n. 30%) saada sama vaiva toiseenkin polveen. Joidenkin tutkimusten mukaan tämä riski on tietyillä roduilla jopa 70%.

Ristisiteen peittämissen eräs syy on nykykäsityksen mukaan ”huonot takaraajan kulmaukset” eli reisiluun ja sääriluun välinen kulma lähestyy oikokulmaa, 180 astetta. Tällöin sääriluun yläpään nivelpinta ei enää ole vaakatasossa vaan taaksepäin vinossa. Tämän seurauksena aiheutuu sääriluuta eteenpäin työntävä voima joka kerta kun reisiluun nivelpinta tukeutuu sääriluun yläpään nivelpintaan. Tämä toistuva voima lopulta katkaisee etummaisesta ristisiteen. Kulmauksiltaan ”normaalilla alkukantaisella koiralla” tällaista voimaa ei synny. Myös koiran ylipaino ja reiden huono lihastasapaino altistaa ristisiteen repeämälle. Kun eturistiside on poikki, sääriluu pääsee koiran askeltaessa lonksumaan eteen-taakse –suunnassa suhteessa reisiluuhun. Tämä aiheuttaa kipua, ontumista sekä nivelrikkomuutosten kehittymistä ja usein myös vaurioittaa sisemmän nivelkierukan takahaaraa. Eläinlääkäri voi todeta eturistisiteen katkeamisen polvea tunnustelemalla, jos ristiside on kokonaan poikki ja jos katkeamisesta ei ole kulunut kovin pitkä aika. Nykyään eturistisiteen vauriot pyritään kuitenkin hoitamaan ennen kuin eturistiside katkeaa kokonaan. Tällöin diagnoosi perustuu tyypilliseen sairauskertomukseen ja havaittuun ontumaan. Koira on myös haluton koukistamaan kipeää polveaan ja sen vuoksi istuessaan pitää kipeää jalkaa hieman sivulla. Joskus polvi paksuuntuu erityisesti sisäpinnalta. Röntgentutkimus antaa myös viitteitä ristisidevammasta: nivelnesteeseen määrä lisääntyy ja havaitaan nivelrikkomuutoksia, luupiikkejä nivelen reuna-alueilla. Tarvittaessa eturistisiteen katkeaminen ja nivelkierukoiden tila voidaan todeta tähystysleikkauksella. Tähystysleikkauksella voidaan myös hoitaa nivelkierukoiden vammat.

Esa Eskelinen (2007) <http://www.apexelainkli.fi/>

Polven etummaisesta ristisiteen repeämä on tavallisin kirurgisesti hoidettava (SKL:n jalostustieteellisen toimikunnan tarkennus) koiran tuki- ja liikuntaelimestön sairaus.

Ristisiteen repeämisiä on tavattu bordeauxindoggeilla jonkin verran. Vika voidaan korjata kirurgisesti, mutta usein on vaara, että näin raskaalla rodulla myös toinen ristiside repeytyy rasituksen johdosta. Leikkauksen jälkeinen kuntoutus on erittäin tärkeää, jotta lihakset saadaan vahvistettua leikattuun jalkaan.

Bordeauxindoggeille on jonkin verran tehty virallisia patellaluksaatiotutkimuksia. Kuitenkin hyvät polvet eivät takaa ettei koiralle tulisi jossain vaiheessa ristisidevammaa.

Rodulla esiintyy myös jonkin verran liian suoraa, jopa ylimeneviä kintereitä.

Sikaripunkki, demodikoosi

Sikaripunkki on 0,2–0,4 mm mittainen hämähäkkieläin, jonka raajat ovat surkastuneet. Se elää karvatuppien sisällä ja talirauhasissa. Lähes kaikilla koirilla on sikaripunkteja pieninä määrinä eikä niistä ole koiralle mitään haittaa. Mikäli sikaripunkit alkavat lisääntyä epänormaalin runsaasti, puhkeaa koirassa ihosairaus nimeltä *demodikoosi*. Taipumuksen punkkien lisääntymiseen oletetaan olevan perinnöllinen, sillä tietyillä roduilla ja tietyissä sukuhaaroissa sairautta esiintyy useammin.

Usein taudin puhkeamiseen on syynä esim. heikentynyt vastustuskyky, stressi, suolistolaiset tai jokin yleissairaus. Yleisin taudin puhkeamisikä on 3-12 kk, mutta joskus se puhkeaa myös vanhemmilla koirilla. Demomodikoosia on kahta eri muotoa: paikallista ja yleistä. *Paikallinen demodikoosi* on tavallisesti aika lievä iho-ongelma ja paranee usein ilman hoitoa. Tavallisimpia oireita ovat pienet, karvattomat, hieman

punoittavat läiskät, joita esiintyy erityisesti pään alueella ja eturaajoissa. Niihin ei yleensä liity kutinaa tai tulehdusmuutoksia. Paikallinen demodikoosi paranee 3-8 viikossa. Tällöin tauti ei yleensä uusiudu ja koira ei lasketa jatkossakaan mitenkään sairaaksi.

Noin 10 % paikallisista demodikooseista jatkaa etenemistään *yleiseen demodikoosiin*, joka on vaikea ihosairaus. Taudin eteneminen voi tapahtua asteittain tai hyvin nopeasti. Oireisiin kuuluvat erikokoiset ja -muotoiset karvattomat alueet eri puolilla kehoa. Taudin edetessä niihin liittyy myös punotusta, hilseilyä, rupien muodostumista ja toissijaisia bakteeritulehduksia. Myös tassunvälitulehduksia ja ulkokorvantulehduksia saattaa puhjeta. Toissijaisen bakteeritulehduksen seurauksena voi vakavimmissa tapauksissa aiheutua kuumetta, ruokahaluttomuutta ja jopa verenmyrkytys.

Demodikoosin diagnoosi tehdään ihosta otettujen raapenäytteiden perusteella. Jotta punkit voidaan löytää, on raapenäytteitä otettava riittävän monta ja riittävän syvältä. Joskus diagnoosin tekemiseen tarvitaan raapenäytteiden lisäksi ihosta otettu koepala. Tämä voi olla tarpeen erityisesti kroonisissa tapauksissa, jossa iho on niin paksuuntunut, että raapenäytteillä on vaikea saada näyttemateriaalia riittävän syvältä ihosta. Erityisesti, jos kyseessä on aikuinen koira, on syytä tutkia koira muutenkin perusteellisesti, jotta voidaan löytää mahdolliset demodikoosin puhkeamiseen vaikuttaneet muut sairaudet.

Paikallista demodikoosia ei yleensä lähdetä hoitamaan lääkkeillä, sillä suurin osa tapauksista paranee aivan itsestään. Tällä pyritään siihen, että voidaan havaita yleistynyttä demodikoosia sairastavat koirat, jotka voisivat jäädä huomaamatta, mikäli hoito aloitettaisiin jo ensi oireista.

Suomessa bordeauxindoggeilla sikaripunkin paikallinen muoto on hyvin yleisesti todettu ihosairaus. Yleinen muoto on vielä harvinainen. Emän on todettu tartuttavan taudin pentuihin. Hoidettavaan demodikoosiin sairastunutta koira ei tule käyttää jalostukseen. Vanhemmilla koirilla sairauden puhkeamisen syynä on yleensä joku muu altistava sairaus.

Lähteet:

Eläinlääketieteen lisensiaatti Minna Leppänen, Kasvattaja -lehti 3/1998 ja Koiramme -lehti 3/1999.

Eläinlääkäri Kaj Skutnabb, Snautseri-pinseri -lehti 4/1994.

Eläinlääkäri Leena Saijonmaa-Koulumies, Koiramme -lehti 3/2003.

Entropium

Entropium tarkoittaa luomen sisäänpäin kääntymistä. Koirilla, joiden nahka on liian suuri, löysä tai poimullinen entropium on yleisempää. Useimmiten kääntynyt luomi on alaluomi, mutta on tapauksia, joissa myös yläluomi hiertää silmän pintaa. Oli sitten kyseessä kumpi luomi tahansa, se hiertäessään silmän pintaa, aiheuttaa usein tulehduksia ja saattaa jopa vaurioittaa silmää niin, että koira sokeutuu. Leikkauksilla on saatu erittäin hyviä tuloksia entropiumin hoidossa. Tämä on bordeauxindoggeilla usein esiintyvä ongelma.

Ektropium

Ektropium tarkoittaa luomen ulospäin kääntymistä. Ns. löysät silmät, joihin voi mennä roskia ja kuten entropiumissa, niin myös ektropiumissa tulehdusriski on suuri.

Ektropium ei itsessään vaurioita silmää, koska luomi ei hankaa, mutta pahemmissa tapauksissa leikkaushoito on tarpeellinen myös tässä vaivassa. Bordeauxindoggeilla esiintyy ektropiumia jonkin verran.

Allergia

Monet koirien hengitystievaivoista, kutinoista ja vatsaoireista diagnosoidaan usein allergioiksi.

Koira, joka on allerginen ilmentää sitä *iho-oireilla* ja *kutinalla (pruritis)*, jos se on allerginen jollekin/joillekin

- jota se hengittää (atopia), kuten siitepöly ja huonepöly tai
- jota se syö (ruoka-aineallergia) tai
- materiaaleille (kosketusallergia) tai
- hyönteisen puremille (urticaria/nokkosihottuma)

Allergisella koiralla ensimmäisenä oireena on lievä tai voimakkaampi ihon kutina, joka voi olla paikallista tai yleisempää, koira voi myös sairastaa kroonista korvatulehdusta.

ATOPIA

Atopia on geneettisestä taipumuksesta aiheutuva tulehduksellinen ja kutiseva allerginen ihosairaus, jonka synnylle on perimän lisäksi olemassa useita altistavia tekijöitä, kuten koiran elinympäristö ja olosuhteet. Atopia on elinikäinen vaiva, joka on kontrolloitavissa, muttei parannettavissa. Ruoka-aineallergia on koiralla atopiaa huomattavasti harvinaisempaa. Vain 10 % iho-oireisista koirista kärsii ruoka-aineallergiasta, jolloin koiralla on yleensä myös ruuansulatuskanavan oireita (ilmavaivat, ripuli). Atooppista tai allergista koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Atopia on tyypillisesti nuoren aikuisen koiran sairaus ja oireet alkavat suurimmalla osalla atooppikoista 6 kk – 3 vuoden iässä. Allerginen nuha, astma ja silmän sidekalvontulehdus ovat koiralla harvinaisia. Koira reagoi ihollaan ja atopia onkin koiran yleisin ihosairaus. Atopiaan liittyvien toistuvien ihon bakteeri- ja hiivatulehdusten esiintymisestä on päätelty, että atooppikkokoirilla olisi puutteellisesti toimiva soluvälitteinen immuunivaste. Atopialle tyypillistä on, että oireet helpottuvat ja pahenevat kausittaisesti ainakin sairauden alkuvaiheessa. Jos oireet ovat heti alkuun jatkuvia, voidaan hyvällä syyllä epäillä ruoka-aineallergiaa aiheuttajaksi.

Atooppinen iho kutisee, minkä seurauksena koira raapii ihonsa rikki. Turkki on hilseilevä ja huonokuntoinen sekä ohut tai jopa paikoin kalju. Niiltä alueilta,

joissa kutina on voimakkainta, iho paksunee jatkuvan raapimisen ja kalvamisen seurauksena sekä tummuu. Muutokset paikallistuvat naamaan (huulet ja silmien ympäryks), korviin, tassuihin, jalkoihin, leukaan ja vatsan alle (kainalot ja nivuset). Joillakin koirilla jatkuva kutina aiheuttaa myös käyttäytymisen muutoksia, esim. ärtyisyyttä. Toistuvat korvatulehdukset ovat eräs tavallisimmista atoopikon iho-oireista.

Koiran kutinan syy on selvitettävä huolellisesti. Jos muuta selittävää syytä ei löydy ja koiralla on atopiadiagnoosin tekemiseen oikeuttavat oireet, koiralle tehdään joko ihotesti tai allergiavasta-aineita etsitään verestä. Koiran atopian hoitoon käytetään monia eri hoitomuotoja. Kaikkein tärkein on allergeenialtistuksen vähentäminen esim. toistuvien pesujen ja ympäristön saneerauksen avulla. Jollei näiden toimenpiteiden ja sekundaaristen bakteeri – ja hiivatulehdusten hallinnalla päästä riittävään lopputulokseen, voidaan allergiatestin tulosten perusteella aloittaa siedätyshoito ja/tai lääkehoito.

ELL Nina Menna, Vetcare Oy ja Mäntsälän eläinlääkäriasema

<http://www.kennelliitto.fi/FI/jalostusjakasvatus/artikkelit/atopia.htm>

Allerginen ihottuma ei ulkonäöltään eroa muista ihon ihottumasairauksista. Ennen kuin voidaan tehdä johtopäätöksiä allergiasta/atopiasta, on kaikki muut mahdolliset kutinan aiheuttajat suljettava pois. Näitä ovat esimerkiksi *demodikoosi, kapi, sisä- ja ulkoloiset, kilpirauhasen vajaatoiminta tai yliherkkyys sisäloisille*. Tällä hetkellä 100 % luotettavaa allergiatestiä ei ole olemassakaan. Ruoka-aine allergiaa testejä ei suositella (ei lainkaan luotettavia) vaan aiheuttajat selvitetään ruoka-ainekokeiluilla.
Inkeri Kangasvuo, julkaistu SH-lehti 3/2002

Allergia on kasvava ongelma rodussa. Luotettavia tutkimustuloksia ei ole siitä, mitkä allergiat ovat yleisimpiä tai miten laajasta ongelmasta on kysymys. Allergista koira ei saa käyttää jalostukseen.

Harvemmin esiintyvät sairaudet

Sydänsairaudet

Sydänsairaudet ovat joko *synnynnäisiä* tai *hankittuja*. Synnynnäisiä sydänvikoja tavataan lähteestä riippuen 0,5–0,85 % koirista. Kaikista sydänvioista synnynnäisiä on vain alle 10 %. Alle vuoden ikäisillä koirilla tavattavista sydänsairauksista kuitenkin suurin osa on synnynnäisiä. Valtaosa synnynnäisistä sydänvioista on periytyviä. Periytymismekanismi on monimutkainen. Useiden perintötekijöiden yhteisvaikutuksen tuloksena todennäköisyys synnynnäisen sydänvian esiintuloon jälkeläisissä lisääntyy. Edellä mainitusta syystä, sekä näiden tautien harvinaisuudesta johtuen, synnynnäisten sydänvikojen vastustaminen jalostuksellisin keinoin on vaikeaa. On varmasti järkevää karttaa nimenomaista uros-narttu yhdistelmää, joka on tuottanut synnynnäistä sydänvikaa sairastavan jälkeläisen.

Jalostuksellisia johtopäätöksiä joudutaan harkitsemaan myös silloin, kun jossain sukulinjassa esiintyy useita tapauksia.

Dilatoiva kardiomyopatia

Suurikokoisilla roduilla yleisin *hankittu* sydänsairaus on *dilatoiva kardiomyopatia*. Kyseessä on sydänlihaksen sairaus, josta seuraa sydänlihaksen supistumiskyvyn alentuminen. Muutosten edetessä sydämen seinämä ohenee, ja sydän laajenee voimakkaasti pyrkiessään säilyttämään elimistöön pumpatun verimäärän ja verenpaineen ennallaan.

Taudin syytä ei tarkoin tunneta. Tauti on yleisempi uroksilla kuin nartuilla ja sitä tavataan jo nuorilla koirilla 6kk iästä alkaen, joskin suurin osa tautitapauksista havaitaan 4-6 kk iässä.

Seppo Lamberg (2000) *Endokardoosi ja muut -tietoa koiran sydäimestä.*

<http://www.laelas.com/index2.html>

Sydänongelmia ei ole vielä Suomessa löytynyt. Yksi tuontipentu sairasti synnynnäistä sydänvikaa. Rodun kotimaassa kuitenkin jalostukseen käytettävät koirat pyritään tutkimaan dilatoivan kardiomyopatian varalta.

SAS = Sub Aortic Stenosis = aortan ahtauma

Aorttaläpän ahtaumaa tavataan lähinnä suurikokoisilla roduilla ja sairaus on synnynnäinen. Ahtauman aiheuttaa vamma, mikä voi olla itse aortanläpässä, sen ylä- tai alapuolella, aiheuttaen näin ollen verenkierron häiriöitä. Tämän sairauden yhteydessä kuormittuu vasen sydänpuolisko, joten oireet seuraavat vasemmanpuoleisesta *hypertrofiasta*. Yleensä ensin havaitaan rasituksensiedon alenemista ja heikkoutta. Kun sairaus on edennyt, aiheuttaen jo sydämen vajaatoimintaa, kerääntyy nestettä keuhkoihin aiheuttaen yskää, kuumetta, väsymystä, ruokahaluttomuutta ja hengitysvaikeuksia. Useillakaan koirilla ei havaita oireita sairaudesta. Taudinmääritys varmistetaan ultraäänitutkimuksella. Korjaavaa hoitoa ei ole. Lääkehoito voi auttaa tilapäisesti, ennuste on pidemmällä tähtäimellä kuitenkin huono.

Hyperkeratoosi eli kovapäkiätauti

Hyperkeratoosi (Hard Pad Disease) on sairaus jossa polkuanturoiden ihon sarveiskerros kasvaa, paksuuntuu, kovettuu ja halkeilee aiheuttaen koiralle kipua kävellessä. Parannuskeinoa ei ole vaan tila on pysyvä. Hyperkeratoosia voi esiintyä anturoiden lisäksi myös kirsussa. Rodun kotimaassa sitä tutkitaan. Periytyvyydestä ei olla varmoja, mutta näyttäisi, että osalla roduista, jossa tautia esiintyy, se periytyy resessiivisesti. Rodun kotimaassa valionarvoa varten, vuoden 2008 alusta, tarvitaan dermatologin lausunto, ettei koira sairasta hyperkeratoosia.

Epilepsia

Epilepsia on toistuvia kohtauksia aiheuttava aivojen sähköisen toiminnan häiriö, joka on koiran yleisin neurologinen sairaus. Kohtauksien luonne vaihtelee ja koiralla voi olla tajunnan, motoriikan, sensorisen toiminnan, autonomisen hermoston ja/tai käyttäytymisen häiriöitä. Kohtauksen aikana koira voi olla tajuissaan tai tajuton. Jos koko koira kouristelee, puhutaan yleistyneestä kohtauksesta. Kohtaus voi esiintyä myös paikallisena, jolloin vain yksi lihasryhmä, esimerkiksi koiran raaja tai raajat kouristelevat. Paikallisalkuinen kohtaus voi laajeta yleistyneeksi kohtaukseksi. Kohtauksen luonne riippuu purkauksen lähtöpaikasta aivoissa ja sen leviämisestä. Epilepsiaa sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen. Samoin on vältettävä sellaisten riskilinjojen yhdistämistä, joiden tiedetään tuottaneen epileptikkojälkeläisiä, niin kauan kun rodulle ei ole olemassa geenitestiä, jonka avulla sairauden kantajuus voidaan todeta.

Ensimmäinen epilepsiakohtaus tulee useimmiten nuorena, 1-5-vuotiaana, mutta perinnöllinen epilepsia voi alkaa missä iässä hyvänsä. Samantyyppisiä kohtauksia voivat aiheuttaa myös muut sairaudet kuin epilepsia. Epilepsiadiagnoosi pohjautuu muiden sairauksien poissulkemiseen. Siksi koirasta otetaan virtsa- ja verinäytteitä ja tehdään neurologinen tutkimus. Jollei muuta selittävää syytä löydy, koira sairastaa epilepsiaa. Epilepsiaa ei voida parantaa, vaan koira tarvitsee lääkitystä koko loppuelämänsä ajan. Lääkityksen aloituspäätökseen vaikuttaa kohtauksien esiintymistiheys ja vakavuus. Lääkityksen avulla epilepsiakohtausten esiintymistä voidaan harventaa, kohtauksia lieventää ja niiden kestoa lyhentää. Joskus kohtaukset saadaan lääkityksellä kokonaan loppumaan.

Eläinlääkäri Nina Menna, Vetcare Oy ja Mäntsälän eläinlääkäriasema
<http://www.kennelliitto.fi/FI/jalostusjakasvatus/artikkelit/epilepsia.htm>

Koukkuhäntä

Rodussa esiintyy yhä enenevässä määrässä koukkuhäntää. Jopa puolella pentueen pennuista voi olla jonkinasteinen nikamavika hännässä. Koska meillä jalostus pohjautuu tuonteihin, emme edes tiedä mistä yhdistelmissä koukkuhäntiä voi syntyä. Suomessa koukkuhäntäiset pennut rekisteröidään EJ-rekisteriin. Koukkuhäntäistä koira ei saa käyttää jalostukseen.

Alhainen elinikä

Rodun keski-ikä on ollut 8-10 vuotta jopa yli. Kuitenkin yhä enemmän kuulee koirista, jotka elävät vain 4-5-vuotiaiksi. Syytä alhaiseen elinikään ei ole tutkittu eikä siitä ole olemassa minkäänlaista tilastoa.

4.3.3 Yhteenveto rodulla muissa maissa tai kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista

Meidän kantamme pohjautuu tuonteihin ja mainintoja rodussa olevista ongelmista on vaikeasti saatavilla.

Lonkkaniveldysplasiaa esiintyy eriasteisina eri maissa.

Kyynärpäitä ei juurikaan kuvata Pohjoismaita lukuun ottamatta.

Sikaripunkkia esiintyy rodussa, mutta sen yleisyydestä ei ole mitään tietoa.

Sikaripunkkia on esiintynyt tuonneissa ja muutamissa Suomessa kasvatetuissa koirissa. Sikaripunkki on meillä esiintynyt vain paikallisessa muodossa.

Sydänvioista *dilatoivaa kardiomyopatiaa* tutkitaan rodun kotimaassa Ranskassa, ja Tanskassa jalostukseen käytettävä koira on tutkittava *subaortic stenoosin* varalle. *Hyperkeratoosia* eli kovapäkiätautia esiintyy rodulla ja Ranskassa kyseistä sairautta myös tutkitaan.

Luomen asentovirheitä esiintyy, mutta niitä ei pidetä rodulla ongelmana vaan leikattuja koiria käytetään jalostukseen.

Erilaisia *allergioita* tiedetään myös rodussa olevan, mutta niiden levinneisyydestä ei ole mitään tietoa. Koiria käytetään myös jalostukseen.

Epilepsia on myös lisääntynyt rodussa.

Rodun geenipohja on suppea ja meillä täällä Suomessa näkyy jäävuoren huippu. Olemme täysin sen tiedon varassa mikä meille annetaan tai minkä itse pystymme maailmalta selvittämään.

4.3.4

Lisääntyminen

Rodun lisääntymisessä ei ole suuresti esiintynyt ongelmia. Nartut ovat tulleet kantaviksi ja urokset ovat astuneet. Synnytykset ovat olleet normaaleja, mikäli nartun vaan annetaan synnyttää normaalista.

Keisarinleikkauksen syitä:

Ongelmia ilmenee synnytyksissä kun pentuekoko on pieni. Silloin saattavat varsinkin urospennut kasvaa liian suureksi, eivätkä mahdu synnytyskanavasta.

Polttoheikkoutta saattaa esiintyä silloin kun pentuekoko on liian suuri, jolloin poltot heikkenevät kesken synnytyksen.

Myöskin isoissa pentueissa synnytys saattaa kestää liian kauan, jolloin pentuja kuolee ja ne jäävät tukkeeksi synnytyskanavaan.

Nartuilla kiimat eivät aina ole normaaleja (kaksi kertaa vuodessa) vaan on narttuja, joilla on kiima jopa 3-4kk välein tai kestävät pitkään tai ovat erittäin runsaat.

Näissä tapauksissa seurauksena on usein kohtutulehdus mikä muodostuu pyometraksi, jolloin sterilisaatio on ainut vaihtoehto.

4.4. Ulkomuoto

Bordeauxindoggi on tyypillinen lyhytkalloinen ja kaarevalinjainen molossi, jonka ulkomuoto juontaa juurensa ajasta, jolloin sitä vielä käytettiin työkoirana. Sen yleisimpänä käyttötarkoituksena oli vartioiminen ja suojeleminen.

Bordeauxindoggi on yleisilmeeltään erittäin näyttävä ja huomiota herättävän näköinen koira. Se ei saisi missään tapauksessa näyttää tasapaksulta, vaan sillä tulee olla selkeästi erottuvat kaarevat linjat.

Rungossa huomio kiinnittyy usein ensimmäisenä syvään ja leveään rintaan, joka antaa koirasta voimakkaan vaikutelman. Rinnan syvyyden tulee olla suurempi kuin

etäisyyden rintalastasta maahan. Sivusta päin koiraa katsoessa rintalinjan nouseminen vatsaa kohti tulee erottua selvästi. Rungon pituuden tulee olla hieman pidempi, mitattuna olkanivelestä istuinluun kärkeen kuin mitä on koiran säkäkorkeus suhteessa 11:10. Raajojen tulee olla vahvaluustoiset ja lihaksikkaat sekä takaraajojen hyvin kulmautuneet.

Ylhäältä päin katsottuna koiralla tulee olla vahva niska. Niska levenee voimakkaasti hartioita kohti. Lihaksikas selkä kapenee selvästi kohti lantiota, jonka jälkeen takapää taas levenee ennen voimakastyivistä häntää.

Bordauxindoggin huomiota herättävin osa on kuitenkin pää. Pään tulee olla suuri, kulmikas ja melko lyhyt. Voimakkaan alapurennan, jossa leuan tulisi kaartua ylöspäin, tulee antaa yhdessä lähes symmetristen ryppyjen kanssa koiralle persoonallista ilmettä. Nartuilla nämä ominaisuudet eivät ole niin korostuneita. Vallitsevan terveystilanteen vuoksi ainoastaan tämän ominaisuuden huomioiminen jalostusvalinnoissa on rodun kannalta suuri virhe. Rodunomaista päätä ei pidä unohtaa, mutta jalostusvalintoja tehtäessä tulee ensisijaisesti keskittyä rungon terveeseen rakenteeseen.

Suuresta koosta huolimatta bordeauxindoggin pitää olla terävästi ja ketterästi liikkuva. Suomessa, ja muuallakin maailmassa, esiintyy paljon suoria ja heikkoja takapäitä, mikä vaikeuttaa koiran luonnollista liikkumista. Liikuteltava massa on niin suuri, että on suositeltavaa käyttää jalostukseen vahvan luuston sekä hyvien kulmauksien omaavia yksilöitä. Koiran etupainotteisuuden vuoksi myös terverakenteinen etupää on ensiarvoisen tärkeä. Suomen kanta perustuu tuonteihin, jonka takia ulkomailta jalostustarkoitukseen hankittavien koirien valitsemisessa tulee olla erityisen huolellinen. Kantamme on niin pieni, että uuden koiran mukana, tänne tulevat selkeät viat näkyvät nopeasti suuressa osassa kantaa.

Rodun populaatio on täällä yhä pieni, jonka takia näyttelyissä voi tavata tuomareita, joille rotu ei ole niin tuttu. Koira voidaan palkita sertillä, vaikka se omaa hylkäävän virheen. Tämän takia koiran näyttelymenestystä, eikä edes sen valionarvoa, tulisi liiaksi tuijottaa jalostusvalintoja tehdessä. On suotavaa, että näin pienen kannan omaavassa rodussa, kasvattajat kävisivät katsomassa näyttelytapauksia myös ulkomailla, jolloin voisi saada paremman kuvan siitä, millainen rodun tyyppi tulee olla. Ja ottaa se myös huomioon jalostusvalintoja tehdessään. Suomalaisten tuomareiden koulutukseen on jatkossa panostettava enemmän, jotta rotu tulisi tutummaksi useammille tuomareille myös täällä. Koirille olisi hyvä saada arvostelu myös esim. rodun kotimaasta tulevalta erikoistuomarilta. Jalostukseen valittavat koirat olisi syytä arvioittaa juuri tällaisilla rodun asiantuntijoilla. Rodun erikoisnäyttelyyn olisi tärkeä saada arvostelemaan heitä jatkossakin. Tällaisessa yhteydessä olisi järkevää kysyä suomalaisten tuomareiden mahdollista kiinnostusta tulla rodun erikoistuomariksi. Jalostustarkastuksessa olisi syytä käydä tarkistuttamassa onko jalostukseen suunnitellulla koiralla sellaisia virheitä, mitkä tulisi valintoja tehdessä ottaa huomioon, ja mitkä mahdollisesti on itseltä jäänyt huomaamatta.

Tärkeitä mittoja

Rungon pituus tulee olla olkanivelestä istuinluun kärkeen mitattuna pidempi kuin säkäkorkeus suhteessa 11:10.

Rinnan syvyyden tulee olla enemmän kuin puolet säkäkorkeudesta.

Kuonon maksimipituus on yksi kolmasosa pään pituudesta.

Kuonon minimipituus on yksi neljäsosa pään pituudesta.

Uroksella kallon ympärysmittan tulee olla suurin piirtein sama kuin säkäkorkeus.

Uroksen minimi paino on vähintään 50 kg ja nartun 45 kg.

Säkäkorkeus on suunnilleen sama kun kallon ympärysmitta, urokset 60–68 cm ja nartut 58–66 cm. 1 cm alitus ja 2 cm ylitys on sallittu.

Painoista ja koosta puhuessa tulee ennen kaikkea ottaa huomioon koiran sopusuhtaisuus. Suuri koko ei saa olla kriteeri jalostus valintoja tehtäessä, koska jos lähdetään jalostamaan koko ajan suurempaa koiraa, päädytään niin sanottuun ylityyppiin. Näitä tapauksia on Euroopassa nähty jo ilmeisen paljon. Ranskassa, rodun erikoisnäyttelyssä 2007, asia oli otettu jo vahvasti huomioon. Siellä painotettiin erityisesti koiran rakenteen sopusuhtaisuutta ja hyvää liikettä, ei niinkään suurta kokoa. ROP uros painoi 51 kg ja VSP narttu 50 kg. Kummatkin olivat sopusuhtaisia, vahvan luuston omaavia ja hyvin liikkuvia koiria.

[Bordeauxindoggin rotumääritelmä](#)

5. Yhteenveto aiemman tavoiteohjelman toteutumisesta

Tavoitteisiin ei ole päästy ja on tullut uusia ongelmia.

Kasvatustyö perustuu lähes ainoastaan tuonteihin, jolloin taustoista saadaan hyvin vähän tietoa, jos ollenkaan. Alusta asti jalostukseen käytettävät koirat on lonkka- ja kyynärkuvattu eivätkä luusto-ongelma olleet 1990-luvulla, kun rotu tuli Suomeen sellaisessa mittakaavassa kuin nyt. Lisäksi uusien tuontien mukana olemme saaneet iho-ongelmia, sikaripunkkia, epilepsiaa ja luustotilanne on entisestään pahentunut.

6. Jalostuksen tavoitteet ja strategiat

6.1 Visio

Bordeauxindoggi tunnetaan miellyttävänä seura- ja harrastuskoirarotuna, joka on luonteeltaan itsevarma, rauhallinen ja tasapainoinen. Bordeauxindoggin käyttötarkoitus on muuttunut vuosisatojen varrella muinaisesta sota- ja taistelukoiraista, työ- ja vartiointikoiraista nyky-yhteiskuntaan sopivaksi seura- ja harrastekoiraaksi, sopivia lajeja ovat esim. haku, jälki ja vesipelastus. Bordeauxindoggi on suurikokoinen molossi, jonka kasvatusta tapahtuu vastuullisesti rotuyhdistyksen piirissä. Rodun kysyntä ja rekisteröintimäärät ovat sopusuhteissa. Rodun terveyden

paranemisella on suotuisa vaikutus kysyntään. Kysynnän kasvulla on positiivinen vaikutus koirakannan kokoon ja myös jalostuspohjan laajenemiseen.

Rodun harrastajat ovat valveutuneita ja vastuuntuntoisia ja osaavat ottaa huomioon rodun parhaan kasvatustyössään ja tehdä yhteistyötä. He tietävät, että mikäli jalostustyössä ei onnistuta ja terveys, luonne ja fyysiset ominaisuudet heikkenevät, pentujen kysyntä todennäköisesti romahtaa ja jalostustyö vaikeutuu.

6.2 Rotujärjestön tavoite

Rodunomaisen, terveemmän ja elinvoimaisen bordeauxindoggikannan kehittäminen ja rodun kasvatuksen säilyttäminen kokonaan yhdistyksen piirissä tapahtuvana. Bordeauxindoggien omistajat ovat yhdistyksen jäseniä, jolloin tiedotus tavoittaa kaikki koiranomistajat.

6.3 Rotujärjestön strategia

Viralliset terveystarkastukset, - kyselyt, näyttelyt, jalostustarkastukset, kokeet, ja luonnetestit.

Jalostustoimikunta ylläpitää tietokantaa, johon kerätään mahdollisimman laajasti jalostussuunnittelussa hyödynnettävää tietoa. Yhdistys tuottaa jalostukseen liittyvää materiaalia kasvattajien ja urosten omistajien käyttöön. Kasvattajat ilmoittavat pennunostajat yhdistyksen jäseniksi. Lisäksi tehdään yhteistyötä ja tiedon vaihtoa muiden maiden kasvattajien ja rotua harrastavien yhdistysten kanssa.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet

Swot-kaavio / populaation kokonaistila

Taulukko 14

<p>Vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - kiinnostus rotuun - positiivinen suhtautuminen rotuun - todellinen paneutuminen rotuun - uudet innokkaat pennunostajat - hyviä suhteita rodun suuriin maihin - ongelmien myöntäminen 	<p>Heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodussa esiintyvät ongelmat - samanlinjaisia koiria - tuontien taustoja ei tunneta tarpeeksi - harkitsemattomat yhdistelmät - ei myönnetä rodussa olevia ongelmia - kasvattajien kritiikkittömyys - Suomessa kasvatetut koirat "katoavat" eikä niistä saada tietoja myöhemmin - lähes kaikkia tuonteja käytetään jalostukseen
<p>Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - KoiraNet mahdollistaa tiedon saannin - Internet - uudet paremmin harkitut ja valitut tuonnit - yhteistyö rajojen ulkopuolelle - saadun tiedon hyödyntäminen - yhteistyö - mielipide-erot, kiivas keskustelu foorumilla 	<p>Uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> - luusto-ongelmat - välinpitämättömyys rodun tulevaisuudesta - kyseenalaiset yhdistelmät - ei haluta minkäänlaisia sääntöjä - erilaiset bordeauxindoggi risteytykset (taistelukoira) - kysyntä ylittää tarjonnan, johtaa helposti vain määrän lisäämiseen, terveyden, luonteen ja ulkomuodon kustannuksella - harkitsemattomat tuonnit > tuodaan koiria taustoja tutkimatta

Swot-kaavio / luonne

Taulukko 15

<p>Vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - luonne vielä pysynyt rodunomaisena - kiinnostus luonnetestaukseen - koirat soveltuvat normaalilla peruskoulutuksella nykyiseen käyttötarkoitukseen seurakoirana - alkuperäiset työkoiran luonneominaisuudet säilyneet 	<p>Heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - arkuutta alkanut esiintyä - ei kiinnitetä tarpeeksi huomiota luonteeseen jalostusvalintoja tehdessä - tuontikoiran vanhempien luonteista ei välttämättä tiedetä tarpeeksi - harrastuskäyttö vähäistä - ei välttämättä sovi kaikille
<p>Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - oma luonneprofiili - luonnetestauksen lisääminen - harrastuskäytön lisääminen 	<p>Uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> - yhteiskunta asettaa rajoituksia - ulkomuodon jalostaminen luonteen kustannuksella

Swot kaavio / terveys

Taulukko 16

Vahvuudet <ul style="list-style-type: none">- suhteet muualle maailmaan lisääntyneet > paremman jalostusmateriaalin saaminen Suomeen paranee- Internet helpottaa taustojen tutkimista- hyvät suhteet > saadaan enemmän tietoa eri linjojen mahdollisista ongelmista- yhä enemmän tiedostetaan rodun ongelmat	Heikkoudet <ul style="list-style-type: none">- huono lonkkatilanne.- alhainen kuvausprosentti- allergian lisääntyminen- ei avoimuutta.- kaikista sairauksista ei saada faktatietoa- ongelmia salataan- alhainen elinikä.- tuontikoirien vanhempien terveydestä vaikea saada tietoa- muualla vallitseva Matadori-jalostus- vähäinen yhteistyö
Mahdollisuudet <ul style="list-style-type: none">- KoiraNet- Internet, tietoa erilaisista sairauksista- terveystutkimus- geenitutkimus- avoimuutta- yhteistyö kasvattajien välillä	Uhat <ul style="list-style-type: none">- tiedon luetettavuus- tuontien taustat > ei saada tietoa linjoissa esiintyvistä sairauksista.- välinpitämättömyys > rotua ei voi enää kasvattaa.- ulkomuodon jalostaminen terveyden kustannuksella

Swot kaavio / ulkomuoto

Taulukko 17

Vahvuudet <ul style="list-style-type: none">- ulkomuodon jalostuksellisiin tavoitteisiin kiinnitetään huomiota rodun kotimaassa- maailmalta löytyy vielä hyviä linjoja- jalostustarkastusten alkaminen	Heikkoudet <ul style="list-style-type: none">- ei rotumääritelmän mukaisia koiria- tyyppin hajontaa- huono rakenne ja liikkeet- tuomareiden heikko rodun tuntemus > ei rodunomaisia koiria palkitaan korkeasti jonka takia näitä myös käytetään jalostukseen- ei rotumääritelmän tuntemusta
Mahdollisuudet <ul style="list-style-type: none">- jalostustarkastusten lisääminen- näyttelyinnostuksen lisääminen > uusien hyvien jalostuskoirien löytäminen- jälkeläistarkastus- rodun asiantuntijoita arvostelemaan enemmän- yhteydenpito kasvattajien välillä maailmalla- uusien tuontien linjojen entistä tarkempi tutkiminen- hyvien ulkomaalaisten urosten käyttö- pakastesperman käyttö- KoiratNet- tuomareiden roduntuntemuksen lisääminen	Uhat <ul style="list-style-type: none">- suositaan yli- tai alityyppejä- ulkomuoto ratkaisevassa asemassa ulkomailla- jalostetaan ulkomuotoa terveyden ja/tai luonteen kustannuksella- linja- ja sisäsiitos

6.5 Varautuminen ongelmiin

Riski:	Syy:	Varautuminen:	Miten vältetään:	Toteutuessaan merkitsee:
Aggressiivisuuden lisääntyminen. Rodun omistamiselle asetetaan rajoituksia viranomaisten taholta.	Jalostukseen käytettävien koirien luonteen merkityksen aliarviointi. Rodunomaisten luonneominaisuuksien heikkeneminen.	Luonnetestauksen lisääntyminen. Luonneprofiilin luominen.	Jalostuksesta karsitaan aggressiiviset ja arat koirat.	Koiria lopetetaan. Harrastaminen vaikeutuu. Kasvatustyö loppuu.
Lonkka- ja kyynärtilanne pysyy ennallaan tai huononee.	Jalostusvalinnoissa sairas-sairas yhdistelmiä.	Saadaan kasvattajien välityksellä pennun ostajat kuvauttamaan koiransa.	Harkitut jalostusvalinnat yhdistelmistä: terve-terve, terve-sairas, D-lonkkaiselle vain parempi.	Koiria joudutaan lopettamaan huonojen lonkkien/kyynärien takia.
Muiden sairauksien lisääntyminen.	Käytetään jalostukseen sairaita koiria tai koiria joiden suvuissa sairautta.	Kasvattajat tunnustavat ongelman. Avoin tiedon vaihto.	Ei sairaita koiria jalostukseen. Otetaan huomioon jalostuskoiran sukurasitteet, ei yhdistetä koiria, joiden suvuissa sama sairaus.	Sairaiden koirien lisääntyminen. Aiemmin esiintymättömien sairauksien ilmeneminen rodussa.
Tuontikoirista kantaan periytyvät sairaudet.	Puutteellinen tiedonsaanti ulkomailta.	Aktiivinen tiedon etsintä ja jälkeläisseuranta.	Hyvien henkilökohtaisten suhteiden luominen ulkomaisiin kasvattajiin.	Yleinen terveystilanne heikkenee, geenipooli kapenee.
Terveyskyselyihin ei vastata.	Tietojen salaaminen, välinpitämättömyys.	Avoimuutta tietojen vaihtoon.	Luottamus ja yhteistyö kasvattajien kesken.	Ongelmien leviäminen.
Ulkomuodossa aletaan suosia ylitai alityyppiä. Näyttelyissä palkitaan ”ei niin rodunomaisia” koiria.	Ulkomuototuomareiden heikko rodun tuntemus.	Järjestetään tuomarikoulutusta sekä tuomarineuvotteluja.	Painotetaan oikeaa tyyppiä.	Terveydelliset ongelmat. Rodun alkuperäinen ulkonäkö muuttuu.

6.6 Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi

- Omistajia kannustetaan tutkituttamaan koiransa PEVISAn vaatimusten mukaisesti, jotta saadaan kerättyä mahdollisimman paljon tietoja rodun hyväksi.
- Virallisissa lonkka- ja kyynärkuivissa käyvien koirien määrän lisääminen.
- Jalostustarkastus, tavoitteena että kaikki jalostukseen käytettävät koirat on jalostustarkastettuja.
- Kannustetaan omistajia luonnetestaamaan koiransa.
- Oma luonneprofiili.
- Luonnetestattujen koirien määrän kasvattaminen.
- Säännöllisesti lähetettävä terveystarkastus koiran omistajille/kasvattajille.
- Mahdollisimman tarkkaa seuranta uusista tuonneista.
- Kasvattajat ilmoittavat yhdistelmissä esiintyvistä ongelmista.
- Toimikunnalle tulisi ilmoittaa koiran kuolinsyy.
- Tavoitteisiin pyritään pääsemään valistuksen ja tilastoinnin avulla.

6.6.1 Jalostustoimikunnan kokoonpano ja tehtävät

Kokoonpano

Jalostustoimikunta koostuu 4-6 henkilöstä, jotka valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Kauden viimeisessä kokouksessa valitaan jalostustoimikunnan jäsenet seuraavalle kaksivuotiskaudelle, yhdistykseen ja Suomen kennelliittoon kuuluvien bordeauxindoggiharrastajien keskuudesta. Tai rotujärjestön hallitus asettaa.

Tehtävät

- Jalostusneuvonta
- Jalostustarkastus
- Pentuekatselmus
- Jälkeläistarkastus
- Tuomarikoulutus- kollegio ja neuvottelu
- Pentuvälitys
- Pentuoppaan laatiminen
- Erialaisten tapahtumien järjestäminen bordeauxindoggiharrastajille

6.6.2 Jalostuskoiralle asetettavat vaatimukset

- Pevisan mukaiset kuvaustulokset 1.1.2010-31.12.2014
- D-lonkkastatuksen omaavalla käytetään A, B tai C
- kyynärnivelissä raja-arvo 1

1. Aggressiivista, arkaa tai hermostunutta koiraa ei tule käyttää jalostukseen.
2. Koiraa, joka kärsii kroonisista eli pitkäkestoisista iho-oireista tai on sairastanut yleistyneen sikaripunkin, ei tule käyttää jalostukseen.
3. Entropiumia tai ektropiumia sairastavaa koiraa ei tule käyttää jalostukseen.
4. Hyperkeratoosia sairastavaa koiraa ei tule käyttää jalostukseen.
5. Koukkuhäntäistä koiraa ei tule käyttää jalostukseen.

– Suositellaan, että jalostukseen käytettävät koirat on viimeistään ennen toista pentuetta luonnetestattu.

– Suositellaan jalostuskoiran jalostustarkastusta rotujärjestön hyväksymällä ulkomuototuomarilla tai vähintään kaksi EH -laatuarvostelua näyttelyssä, kahdelta eri tuomarilta, joista yksi avoimesta luokasta.

– Nartulla saa olla korkeintaan kolme pentuetta. Penikoimisväli tulee olla yli 10 kuukautta.

– Yli 6-vuotiasta narttua ei käytetä jalostukseen.

– Välttää matadorijalostusta, koskien niin kotimaisia, kuin ulkomaisia koiria.

– Kuvaamatonta, ulkomaista urosta, saa käyttää kaksi kertaa, kolmannella kerralla vaaditaan viralliset lonkka- ja kyynärtutkimustulokset.

– Suositellaan, ettei yhdistelmiä uusita.

Kennelliiton jalostustieteellinen toimikunta toteaa että rodussa 3 pentuetta samalta koiralta on liikaa sekä suosittelee että ulkomailla kuvatut tuontikoirat kuvattaisiin uudelleen Suomessa, jos rodun lonkkadysplasiatilannetta todella halutaan parantaa.

6.6.3 Koiran kauppa ja kasvattajan vastuu

Bordeauxindoggikasvattaja on vastuussa jalostusvalinnoistaan rodulle ja pennunostajille. Erityisesti pienessä populaatiossa jokainen tehty yhdistelmä vaikuttaa rotuun ja sen tulevaisuuteen.

Kasvattaja noudattaa SKL-FKK:n antamia koiranjalostusta ja -kasvatusta koskevia ohjeita ja määräyksiä (<http://www.kennelliitto.fi/NR/rdonlyres/27978706-57A7-4B77-9472-ED40F3202D23/0/kasvattajasitoumus.pdf>) sekä bordeauxindoggien jalostuksen tavoiteohjelmaa, jalostusohjesääntöä ja muita rotujärjestön ohjeita. Kasvattaja luovuttaa pentunsa hyväkuntoisina aikaisintaan 7 viikon ikäisinä ja tekee jokaisesta myymästään tai sijoittamastaan pennusta kirjallisen sopimuksen ostajan tai vastaanottajan kanssa SKL-FKK:n voimassa olevalle sopimuslomakkeelle (<http://www.kennelliitto.fi/NR/rdonlyres/FDA52D9E-2366-4F7E-8195->

[39FEF004603D/0/skl_sopimuskoirankaupasta.pdf](#) tai http://www.kennelliitto.fi/NR/rdonlyres/3B4F1960-B368-44F7-9C38-AC2E58CBF8C0/0/skl_sopimussijoituksesta.pdf). Kasvattaja antaa jokaisen pennun mukaan kirjalliset hoito- ruokinta- ja kasvatusohjeet. Kasvattaja on vastuussa siitä, että hän antaa myymiensä tai sijoittamiensa pentujen luonteesta, terveydestä ja muusta laadusta oikeata tietoa ostajalle tai vastaanottajalle.

Uroksen omistajan vastuu

Uroksen omistaja antaa jalostukseen vain jalostuksen tavoiteohjelman ja jalostusohjesäännön vaatimukset täyttävän, hyväluonteisen ja rotumääritelmän mukaisen uroksen, vain vastaavat ehdot täyttävälle nartulle.

7. Tavoiteohjelman toteutumisen seuranta

Tavoiteohjelman toteutumisen seurannan suorittaa jalostustoimikunta, joka huolehtii koulutuksien ja tilaisuuksien järjestämisestä, julkaisee rodun viralliset jalostustarkastus-, luonnetesti- ja terveystulokset rotujärjestön lehdessä. Jalostustoimikunta kerää ja ylläpitää terveys- ja luonnetestitietokantaa ja seuraa Kennelliiton KoiraNetiä tilastoiden tulokset. Tilastojen avulla selvitetään, minkälaista tulosta saadaan kompensaatiosuosituksilla. Tarvittaessa harkitaan seuraavalle kaudelle suositusten tiukentamista ja urosten käytön ylärajojen asettamista. JTO:n voimassaolokauden päättyessä jalostustoimikunta yhdessä kasvattajien kanssa arvioi päämäärien saavuttamista. Arviointi suoritetaan jalostustarkastus-, luonnetesti- ja terveystuloksia vertaamalla edellisen JTO kauden tuloksiin. Myös syyt mahdolliseen toteutumattomuuteen tutkitaan.

LÄHTEET

Suomen Kennelliitto

<http://www.kennelliitto.fi/FI/jalostusjakasvatus/artikkelit/etusivu.htm>

<http://www.kennelliitto.fi/FI/jalostusjakasvatus/artikkelit/etusivu.htm>

<http://www.kennelliitto.fi/NR/rdonlyres/27978706-57A7-4B77-9472-ED40F3202D23/0/kasvattajasitoumus.pdf>

http://www.kennelliitto.fi/NR/rdonlyres/FDA52D9E-2366-4F7E-8195-39FEF004603D/0/skl_sopimuskoirankaupasta.pdf

http://www.kennelliitto.fi/NR/rdonlyres/3B4F1960-B368-44F7-9C38-AC2E58CBF8C0/0/skl_sopimussijoituksesta.pdf

Katariina Mäki 4.2.2002 <http://www.koiranjalostus.fi/katariina8.pdf>

Esa Eskelinen (2007) <http://www.apexelainkli.fi/>

Kasvattaja-lehti 3/98, eläinlääketieteellisensiaatti Minna Leppäsen artikkeli

Koiramme-lehti 3/99, eläinlääketieteellisensiaatti Minna Leppäsen artikkeli

Snautseri-pinseri-lehti 4/94, eläinlääkäri Kaj Skutnabbin artikkeli

koiramme-lehti 3/03, eläinlääkäri Leena Saijonmaa-Koulumiehen haastattelu

Inkeri Kangasvuo, SH-lehti 2/02

Seppo Lamberg (2000) Endokardoosi ja muut - tietoa koiran sydäimestä
<http://www.laelas.com/index2.html>

LIITEET

[Bordeauxindoggin rotumääritelmä](#)